

HVIDVASK I STRAFFELOVEN

Mathias Slot Larsen

Maj 2022

Vejleder: Morten Sønderby

Abstract

Money-laundering is a huge problem all over the world. For Denmark, money-laundering is estimated to 20,6 billion Danish Kroner. The regulations of money-laundering are faced through huge cooperation from countries all over the world. Money-laundering is often apposed to financing of terrorism because the purpose of money-laundering is to “wash the black money white”, so they seem legit.

The purpose of this project is to determine the legal status of the crime when a perpetrator is in a possession of stolen goods, and the crime called money-laundering. Money-laundering are incorporated in the Danish criminal law under § 290 a. The new paragraph does not sight to make new criminal offences, but it should be separated from § 290, so that the new concept self-money-laundering also will be a crime. This project wants first to describe the development of these two paragraphs and describe the legal status of them.

Secondly, this project’s purpose is to determine how juridical persons also can be convicted of the criminal offence in § 290 a.

The way to these descriptions will contain preparatory work, case law and a lot of secondary sources. This includes documentaries, articles and more.

The result of the two paragraphs for natural persons, § 290 and § 290 a, are as the preparatory work tells, that the new § 290 a not will be a new crime. The elements of the § 290, are elements that is needed too to be convicted of § 290 a. The new in the § 290 a is, that self-money-laundering are implemented. Self-money-laundering are the case when the perpetrator to the predicate offence is the same perpetrator to the money-laundering afterwards. Even though § 290 a was incorporated in 2018, there are few judgements on this are.

For juridical person it is written in the criminal law § 306, that juridical persons can be convicted in the criminal law cf. the paragraphs in chapter five. Juridical persons can also handle with criminal intention as natural people can. If a juridical should be convicted in the criminal law for § 290 a, it needs an employee within the company do the crime in § 290 a. If this employee has personal and functional association to the company, and the crime has been done within the company’s area of work, the company could be convicted by § 290 a, for money-laundering. It seems in the project,

that in this time – all judgements where juridical persons have been convicted for money-laundering, the crime has been done by the director or a superior with operational capabilities.

Contents

Abstract	2
1. Indledning	7
2. Problemformulering	8
3. Metodeafsnit	8
3.1 Afgrænsning	10
4. Hvidvask som begreb	11
5. Straffelovens § 290 - hæleri	12
5.2 Hvad er hæleri?	12
6. Straffelovens § 290 a - hvidvask	13
6.1 Hvad er hvidvask	13
6.2 Forarbejderne til hvidvask	14
6.3 Gerningsindholdet i straffelovens § 290 a	14
6.3.1 Udbytte og vinding:	15
6.3.2 Penge:	16
6.3.3 Konvertere eller overføre, for at skjule eller tilsløre den ulovlige oprindelse	16
7. Hvidvaskprocessen	17
7.1 Anbringelse	17
7.2 Sløring	18
7.3 Integration	19
8. Juridiske personers strafansvar	19
8.1 Tilregnelsergraden hos en juridisk person	19
8.2 Ansvarsbetingelser hos en juridisk person	21
9. U.2021.3543Ø	24
9.1 Sagens faktum	24
9.2 Sagens præmisser	25
9.3 retsstillingen ud fra dommen	28
9.3.1 De fysiske personer	28
9.3.2 De juridiske personer	30
10. TfK2021.727	30
10.1 Sagens faktum	30

10.2 Sagens præmisser.....	31
10.3 Retsstillingen ud fra dommen	31
11. Tfk.2022.222.....	32
11.1 Sagens faktum	32
11.2 Sagens præmisser.....	33
11.3 Retsstillingen i forhold til dommen	34
11.3.1 Fysiske personer	34
11.3.2 Juridiske personer.....	34
12. AM2020.11.16Ø.....	35
12.1 Sagens faktum	35
12.2 Sagens præmisser.....	36
12.3 Retstillingen i forhold til dommen.....	38
12.3.1 Fysiske personer	38
12.3.2 Juridiske personer.....	38
13. AM2017.01.26Ø2	39
13.1 Sagens faktum	39
13.2 Sagens præmisser.....	39
13.3 Retsstillingen i forhold til dommen	41
13.3.1 Fysiske personer	41
13.3.2 Juridiske personer.....	41
14. Tfk2022.35.....	42
14.1 Sagens faktum	42
14.2 Sagens præmisser.....	44
14.2.1 Forhold 1 – T1.....	44
14.2.2 Forhold 3 – T2.....	46
14.2.3 Forhold 4 – tiltalte T3	47
14.3 retsstillingen i forhold til dommen	48
15. Hæleri-domme før den 1. juli 2018	50
15.1 Tfk2018.569/2	50
15.1.1 Sagens faktum	50
15.1.2 Sagens præmisser.....	50
15.1.3 Dommen i forhold til straffelovens §290 a.....	51
15.2 U.2021.1108	51
15.2.1 Sagens faktum	52

15.2.2 Sagens præmisser	52
15.2.3 Dommen i forhold til straffelovens §290 a.....	52
16. Retstilstanden ud fra dommene.....	53
16.1 Udbytte og vinding	53
16.2 Penge.....	55
16.3 Konvertere eller overføre	55
17. Konklusion	58
18. Litteraturliste	60
18.1 Bøger.....	60
18.2 Love og forarbejder	60
18.3 Retspraksis.....	60
18.4 Artikler:.....	61
18.5 dokumentar	62

1. Indledning

I de sidste mange år har det været betydelig fokus på området for hvidvask. Den første hvidvasklov trådte i kraft i 1993 som følge af Hvidvaskdirektivet. Hvidvaskloven skulle bekæmpe hvidvask og terrorfinansiering, og indeholder foranstaltninger mod forebyggelsen af hvidvask samt terrorfinansiering. Den tager altså sigte mod de personer og virksomheder, hvor der begås hvidvask. Det vurderes, at der på verdensplan årligt hvidvaskes for 2 til 5 % af det samlede bruttonationalprodukt, svarende til mellem 800 billioner og 2 trillioner amerikanske dollars¹. Til sammenligning udgjorde Danmarks bruttonationalprodukt i 2020 cirka 356 billioner amerikanske dollars². I Danmark vurderes det, at der årligt hvidvaskes for cirka 20,6 milliarder kroner³. Hvidvask som begreb har formentlig eksisteret lige så længe som penge-begrebet har. Hvidvask bliver ofte sidestillet med terrorfinansiering, hvor de to ting blandt andet i hvidvasklovens rigtige navn bliver nævnt ved siden af hinanden. Siden især terrorangrebene først i USA, men i de senere år ligeledes i Europa, har området for hvidvask udviklet sig hurtigt. I dag er forebyggelsen af hvidvask reguleret af internationale aktører, blandt andet FATF (Financial Action Task Force) der med 37 jurisdiktioner samt to regionale aktører, udsteder rekommandationer som medlemslandene hermed er bundet af at implementere. FATF evaluerer ligeledes løbende medlemslandenes foranstaltninger og bekæmpelse mod hvidvask. Straffelovens § 290 a omhandlende hvidvask er et resultat af FATF's rekommandationer, og blev indført i dansk straffelov den 1. juli 2018.

Hvidvask er betegnelsen for en proces, hvor ulovlige midler konverteres til lovlige midler. Dette sker i 3 led, anbringelse, sløring og integration. Det centrale i processen er, at midlerne indføres i det finansielle system, således de udadtil ligner lovlige midler.

Hvidvask er i strafferetlig forstand som sådan genstand for en kriminalisering af nye forhold. Inden straffelovens § 290 a trådte i kraft, var hvidvask som gerningsindhold henført under straffelovens § 290 om hæleri. Det eneste der ændredes ved indførslen af den selvstændige paragraf om hvidvask var, at paragraffen nu også indeholder det der i strafferetlig forstand kaldes selvhvidvask. Yderligere blev den skærpede strafferamme sat op til 8 år mod 6 år for

¹ United Nations Office on Drugs and Crime, *Money Laundering*

² Globalis, *Bruttonationalprodukt*

³ United Nations Office on Drugs and Crime, *Money Laundering*, s. 5

hæleri af samme beskaffenhed. Det er tillagt stor vægt i forarbejderne, at indførslen af den selvstændige hvidvaskparagraf ikke ændrer på retstilstanden, og at forholdene skal dømmes efter den praksis der indtil da forelå på området for hæleri. I forbindelse med implementering af straffelovens § 290 a er der således sket en udskillelse af en gerning fra straffelovens § 290.

Efter at have set "Pengejægerne" på DR, lægger det klart at økonomisk kriminalitet ofte sker gennem virksomheder. Denne slags kriminalitet har to dårlige effekter. For det første får bagmændene del i ofte store summer penge, for det andet bliver der ofte sendt penge uretmæssigt ud af statskassen i form af eksempelvis moms-svindel. I hvidvask bliver store summer af penge kanaliseret ud af landet, hvilket ligeledes bliver en omkostning for staten.

2. Problemformulering

På baggrund af de ovenstående betragtninger fører dette til følgende problemformulering:

- 1. På baggrund af retspraksis for området for hæleri og hvidvask, ønskes der en belysning af den strafferetlige udvikling for fysiske personer inden for hvidvask-området i forbindelse med implementeringen af straffelovens §290 a.**
- 2. Der ønskes ligeledes en analyse af de juridiske personers stransvar i forbindelse med hvidvask, når de fysiske personer bliver straffet for hvidvask.**

3. Metodeafsnit

Der findes flere forskellige metoder inden for retsvidenskaben, der kan benyttes til at besvare en problemformulering på en saglig og korrekt måde.⁴ I dette projekt anvendes den retsdogmatiske metode til at besvare problemstillingen. Formålet med denne metode er at analysere og beskrive gældende ret. Metoden benyttes derudover til fastlæggelse af almindelige regler og principper.⁵ I projektet benyttes metoden til at klarlægge først og fremmest udviklingen fra hæleri til hvidvask set i strafferetlig forstand for fysiske personer, samt for

⁴ Munk-Hansen, Carsten, *Retsvidenskabsteori*, s. 63

⁵ Munk-Hansen, Carsten, *Retsvidenskabsteori*, s. 204

juridiske personer. Her vil gældende ret blive analyseret ud fra det kildemateriale der benyttes i den retsdogmatiske metode.⁶ Hensigten med projektet er at klarlægge henholdsvis hæleri- og hvidvaskbestemmelserne i straffeloven, og ligeledes for de juridiske personers strafansvar, formålet er at udlede principper på området, og vil derfor ikke være at løse en konkret juridisk konflikt.

I projektet tages der udgangspunkt i kvalitative data, som består af retslitteratur, artikler, podcasts, dokumentarer, lovbestemmelser og retspraksis. Retslitteratur, artikler, dokumentarer og podcasts benyttes til, at redegøre for området indenfor hvidvask. Retslitteratur, artikler, podcasts samt dokumentarer tildeles ikke retskildeværdi, da disse er udarbejdet af personer med en subjektiv holdning til området. Retslitteratur, artikler, dokumentarer og podcasts benyttes dog stadig i projektet, for at opnå en grundlæggende forståelse for retstilstanden på området.

Projektet benytter sig af lovgivning. Projektet vil primært beskæftige sig med straffelovens § 290 og § 290 a, som henholdsvis omhandler hæleri og hvidvask. Lovgivning tillægges en høj retskildeværdi, da det er den primære retskilde ved fastlæggelse af retstillingen. Bestemmelserne analyseres ved ordlyds- og formålsfortolkning.⁷ Selvom forarbejderne ikke kan tildeles retskildeværdi, indgår disse stadig i formålsfortolkningen af lovene.⁸ Forarbejderne er inddraget for at få en forståelse af formålet med lovene, og samtidig forstå hvordan de to lovbestemmelser adskiller sig fra hinanden. Forarbejderne spiller en vigtig rolle i domstolenes fortolkning af loven, og de er særdeles vigtige når en ny paragraf indføres. Projektet behandler derudover sekundært hvidvaskloven. Hvidvaskloven behandles for at få en forståelse af blandt andet virksomheders pligt i forbindelse med forbyggelsen af hvidvask, herunder betydningen af ændringen af loven fra at være en regelbaseret lov til en risikobaseret lov. Da hvidvaskloven behandles sekundært, vil der ikke blive anvendt samme dybdegående metode i forhold til straffelovens bestemmelser.

I projektet anvendes også retspraksis. Retspraksis benyttes for at klarlægge gældende ret på området samt analysere retstilstanden. Retspraksis tildeles betydelig værdi, da det er her

⁶ Munk-Hansen, Carsten, *Retsvidenskabsteori*, s. 65

⁷ Munk-Hansen, Carsten, *Retsvidenskabsteori*, s. 304

⁸ Munk-Hansen, Carsten, *Retsvidenskabsteori*, s. 261

retstilstanden kommer til udtryk. Domme danner derfor grundlag for den analyserende del af projektet for at udlede principper på området, og samtidig få en forståelse for lovgivningen og de dertil omtalte bestemmelser. Dommene omhandler straffelovens § 290 for at udlede principper fra den daværende gældende ret indenfor hvidvask. Brugen af disse skyldes blandt andet, at straffelovens § 290 a først trådte i kraft den 1. juli 2018. Retspraksis i forbindelse med straffelovens § 290 a er derfor beskedent, da bestemmelsen er ny. Analysen vil derfor ud fra dommene vurdere hvornår de to bestemmelser hver især benyttes, ligesom der vil blive kommenteret på hæleridomme afsagt efter straffelovens § 290 a trådte i kraft.

Projektets konklusion vil således blive baseret primært på retspraksis, hvor retstilstanden for henholdsvis straffelovens § 290 og §290 a vil blive klarlagt. For de juridiske selskaber er formålet det samme, dog der i beskedent omfang vil inddrages domme fra andre retsområder til belysning af strafansvaret for de juridiske personer.

3.1 Afgrænsning

Det er i dette projekt ikke muligt indenfor rammerne at beskrive hele reguleringen af hvidvaskområdet. Det er derfor nødvendigt at foretage afgrænsninger. I forhold til hvidvaskloven vil den blot medtages i form af en kort forklaring af hvad dens rolle er, og vil derudover ikke blive inddraget til besvarelse af problemformuleringen. Den danske regulering af hvidvask er strafferetligt et resultat af det internationale arbejde der foregår blandt andet i FATF og EU. EU udsteder i form af deres rolle i det internationale samfund diverse retsakter der er bindende for Danmark, hvilket blandt andet er tilfældet indenfor hvidvask. Dog vil FATF og EU's rolle ikke tillægges større betydning end det kræves for forståelsen af den massive regulering. Der er ligeledes en række forhold i dommene der ikke er relevant for hæleri, hvidvask eller juridiske personer, hvorfor disse ikke vil blive inddraget. Det er set i forarbejder, at der ofte skeles til retstilstandene i de nordiske lande. Disse vil ikke blive inddraget, hvorfor det udelukkende er dansk ret der analyseres.

Angående de juridiske personers strafansvar, vil disse ligeledes blot blive behandlet efter straffelovens kapitel 5, og ikke eksempelvis selskabsloven. Det procesretlige princip *ne bis in idem* vil for de juridiske personer kort blive nævnt, uden yderligere at blive behandlet.

4. Hvidvask som begreb

Hvidvaskloven indeholder regler om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme, og den tager derfor ikke sigte på 'hvidvaskeren', men indeholder regler for eksempelvis finansielle virksomheder jf. hvidvaskloven § 1, nr. 1. Det er vigtigt at skelne hvidvaskloven fra straffelovens § 290 a, da hvidvaskloven tager sigte mod virksomheder m.m. der *kan* bruges til hvidvask, og hvor straffelovens § 290 a tager sigte mod gerningsmanden. Alligevel kan der dog godt tages udgangspunkt i indholdet fra hvidvaskloven til at forklare brugen af hvidvaskparagraffen i strafferetlig forstand. I hvidvaskloven forstås hvidvask som; "... **uberettiget at modtage eller skaffe sig eller andre del i økonomisk udbytte eller midler, der er opnået ved en strafbar lovovertrædelse, eller uberettiget at skjule, opbevare, transportere, hjælpe til afhændelse eller på anden måde efterfølgende virke til at sikre det økonomiske udbytte eller midlerne fra en strafbar lovovertrædelse**" jf. hvidvaskloven § 3. Det er denne betegnelse der danner grundlaget for lovforslaget om tilføjelsen i straffeloven i henhold til hvidvask.

På tidspunktet for fremsættelsen af lovforslaget for straffelovens § 290 a, var der intet om hvidvask nævnt i straffeloven, derimod var selve hvidvask-begrebet indeholdt i hæleribestemmelsen, straffelovens § 290, der ifølge denne bestemmelse omfatter; "den som **uberettiget modtager eller skaffer sig eller andre del i udbytte, der er opnået ved en strafbar lovovertrædelse, og den, der uberettiget ved at skjule, opbevare, transportere, hjælpe til afhændelse eller på lignende måde efterfølgende virker til at sikre en anden udbyttet af en strafbar lovovertrædelse.**". Ser man på ordlyden af hvidvasklovens § 3 og straffelovens § 290, er de næsten identiske, selvom de henholdsvis betegnes som hvidvask og hæleri. Der er dog en sproglig adskillelse i de to love, da hvidvaskloven nævner *midler* ved siden af *udbytte*.

Midler betegnes som en *fremgangsmåde eller ting der tages i anvendelse for at nå et bestemt resultat eller fremme en udvikling, eller økonomiske resurser; penge*.⁹ Det fremgår dog af forarbejderne til straffelovens § 290 a, at hvidvaskloven fortsat skal forstås i overensstemmelse med straffelovens § 290, og at medtagelsen af *midler* ikke er tiltænkt en ændring i retstilstanden for begrebet *hvidvask*.

⁹ Den danske ordbog, *Middel*

5. Straffelovens § 290 - hæleri

Hæleri er kriminaliseret i straffelovens § 290, og har følgende ordlyd: *For hæleri straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder den, som uberettiget modtager eller skaffer sig eller andre del i udbytte, der er opnået ved en strafbar lovovertrædelse, og den, der uberettiget ved at skjule, opbevare, transportere, hjælpe til afhændelse eller på lignende måde efterfølgende virker til at sikre en anden udbyttet af en strafbar lovovertrædelse, medmindre forholdet er omfattet af § 290 a.*

5.2 Hvad er hæleri?

Hæleri betegner altså situationer, hvor der er begået en strafbar lovovertrædelse hvoraf gerningsmanden har skaffet sig eller andre del i udbytte, som derefter i et omfang behandles af gerningsmanden. Det kan eksempelvis være, at en gerningsmand stjæler en cykel for derefter at sælge den videre.

Hæleri-paragraffen betegnede oprindeligt ”*modtage eller skjule stjålne genstande*”. Den 1. januar 1933 blev hæleriforbrydelsen udvidet til at omfatte andre førforbrydelser (ulovlig omgang med hittegods, underslæb, bedrageri, mandatsvig osv.), og andre måder at sikre en anden udbyttet af det strafbare forhold.¹⁰ Seneste ændring skete den 7. juni 2001, hvor hæleri hermed omfattede alle førforbrydelser, og nu ikke kun berigelsesforbrydelser.¹¹ Man kan altså sige, at hæleri-bestemmelsen før 2001 udtømmende angav strafbare førforbrydelser, og at den efter 2001 omfattede alle former for førforbrydelser. Ordene *opbevare* og *transportere* blev yderligere tilføjet til paragraffen.

En førforbrydelse er en forbrydelse der skal være begået, førend det strafbare kan fuldbyrdes.

Hæleri straffes som udgangspunkt med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder, jf. straffelovens § 290, stk. 2, men kan dog stige til fængsel i 6 år ved hæleri af særlig grov beskaffenhed på grund af en erhvervsmæssig eller professionel karakter, eller som følge af den opnåede eller tilsigtede vinding, eller når et større antal forbrydelser er begået.

¹⁰ Justitsministeriet, *Lov om ikrafttræden af borgerlig straffelov m.m.*, § 284

¹¹ Justitsministeriet, *ændring af straffeloven og retsplejeloven*

I hæleri-bestemmelsen er selvhvidvask ikke omfattet, og hæleri er således udtryk for, at når en gerningsmand straffes for en lovovertrædelse som har givet et udbytte, omfatter denne straf også, at gerningsmanden har opnået det pågældende udbytte. Herved vil hæleri-bestemmelsen på dette tidspunkt være opfyldt, og den videre behandling der ikke anses for nødvendig for brugen af udbyttet, eksempelvis konvertering eller tilsløring, er således ikke omfattet af hæleri (medmindre der er tale om dokumentfalsk eller bedrageri over for køberen).¹²

6. Straffelovens § 290 a - hvidvask

Hvidvask er kriminaliseret i straffelovens § 290 a, og har følgende ordlyd: For hvidvask straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder den, der konverterer eller overfører penge, som direkte eller indirekte er udbytte af en strafbar lovovertrædelse, for at skjule eller tilsløre den ulovlige oprindelse.

6.1 Hvad er hvidvask

Hvidvask er en kriminel proces der opstår i tilfælde, hvor der forinden har været begået en anden kriminel forbrydelse, altså førforbrydelsen. Denne førforbrydelse kan være af forskellig art, men fælles for dem alle er, at der skal være opnået en uberettiget økonomisk vinding. Det er eksempelvis tilfældet ved bedrageri, narkotikakriminalitet, cybercrime, hacking, tyveri m.m. En førforbrydelse til hvidvask kan derfor ikke *direkte* være eksempelvis drab. For at drab skal kunne omfattes som værende en førforbrydelse, skal der være tale om eksempelvis et lejemord, hvor drabsmanden modtager penge for gerningen¹³. Det er dog vigtigt at understrege, at hvidvaskparagraffen i straffeloven § 290 a **ikke** regulerer førforbrydelsen (predicate crime), og sætter således heller ikke krav til at nogen er dømt for førforbrydelsen, eller at det kan bevises fra hvilken førforbrydelse udbyttet stammer fra.¹⁴ Det vil være tilstrækkeligt at dømme for hvidvask hvis det bevises, at udbyttet stammer fra en eller flere ikke nærmere konkretiserede strafbare lovovertrædelser.¹⁵ Kan

¹² Justitsministeriet, *Forslag til Lov om ændring af straffeloven*, afsnit 2.1

¹³ Fogtdal, Schradieck, & Bang (2022): *Hvidvaskloven*, med kommentarer, side 92

¹⁴ Justitsministeriet, *Forslag til Lov om ændring af straffeloven*, bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser, til § 1, til nr. 2

¹⁵ Ibid

det ikke bevises, at udbyttet stammer fra en eller flere strafbare lovovertrædelser, kan der dømmes for forsøg jf. straffelovens § 21, hvis tiltalte havde forsæt til, at udbyttet stammede fra en eller flere strafbare lovovertrædelser.¹⁶ Det er ligeledes muligt at blive dømt for medvirken til hvidvask efter de almindelige regler i straffelovens § 23.

6.2 Forarbejderne til hvidvask

Ifølge forarbejderne til den selvstændige hvidvaskparagraf, straffelovens § 290 a, er det formålet at styrke den strafferetlige indsats mod netop hvidvask.¹⁷ Den selvstændige paragraf tager sigte mod hvidvask af penge, både når det direkte udbytte er penge, men også når et udbytte i andet end penge er blevet omsat til penge, som derefter hvidvaskes. Det kan eksempelvis være et biltyveri, hvor bilen efterfølgende sælges, og udbyttet heraf hvidvaskes. Straffelovens § 290 a kriminaliserer ikke den blotte modtagelse af penge, eller den første omsætning af penge eller håndtering af udbytte. Det vil således ikke være karakteriseret som hvidvask, hvis man blot stjæler en bil, lejer den ud og derefter kun beholder udbyttet. Her vil der stadig være tale om hæleri efter straffelovens § 290. Straffelovens § 290 a omfatter således kun forhold hvor der sker en videre handling, der har til formål at skjule eller tilsløre den ulovlige oprindelse.

Ved tilblivelsen af straffelovens § 290 a, blev nye forhold som udgangspunkt ikke kriminaliseret. Dog omfatter § 290 a også handlinger, som gerningsmanden til førforbrydelsen selv foretager, også kaldet selvhvidvask. Dette er således et udtryk for en vis nykriminalisering. Grunden til det foreslås, at § 290 a skal indeholde selvhvidvask er, at det skal være muligt for ligeledes at blive straffet for de handlinger, der har som sit centrale formål at skjule eller tilsløre pengenes ulovlige oprindelse.

6.3 Gerningsindholdet i straffelovens § 290 a

Ordlyden af straffelovens § 290 a, stk. 1, om hvidvask er som følgende: *For hvidvask straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder den, der konverterer eller overfører penge, som direkte*

¹⁶ Ibid

¹⁷ Justitsministeriet, *Forslag til Lov om ændring af straffeloven*, del 1 - indledning

eller indirekte er udbytte af en strafbar lovovertrædelse, for at skjule eller tilsløre den ulovlige oprindelse.¹⁸

Det essentielle og første vigtige punkt i hvidvaskbestemmelsen er, at *udbyttet* stammer fra en strafbar lovovertrædelse. Denne lovovertrædelse behøver ikke nødvendigvis være begået i Danmark, blot den kan straffes efter de danske regler, hvis forbrydelsen var begået i Danmark¹⁹. Ordene *strafbar lovovertrædelse* fremgår ligeledes af straffelovens § 290 (hæleri). I forarbejderne til hvidvaskparagraffen anføres det, at hæleri-bestemmelsen siden 2001 har fremstået som den gør det i dag, og siden da har *udbytte* gjaldt for *ethvert strafbart forhold*. Det må således anføres, at enhver lovovertrædelse i teorien vil være egnet til at være en førforbrydelse i hvidvask-paragraffens forstand. For at enhver forbrydelse skal være egnet til at være førforbrydelse, kræver dette dog stadig en vinding for gerningsmanden. Et drab vil eksempelvis ikke være en førforbrydelse, medmindre der er tale om lejermord, hvor gerningsmanden modtager penge herfor. Det foreslås at straffelovens § 290 a skal afgrænses således, at den *"... i det væsentlige rammer handlinger, der har som sit centrale formål at skjule den ulovlige oprindelse af udbyttet, men som ikke i princippet er nødvendige for at realisere dette udbytte."*²⁰ bestemmelsen er derfor ikke tilsigtet til at ramme gerningsmænd, der sælger eksempelvis stjålne genstande for penge, som derefter kan bruges. Men er i stedet beregnet til at ramme de handlinger der har til formål at *skjule* oprindelsen, og altså ikke handlinger hvor en gerningsmand til pengetyveri blot bruger pengene efterfølgende.

6.3.1 Udbytte og vinding:

Ordet *udbytte* favner bredt, da der således kan være tale om materiel og økonomisk fortjeneste, hvorfor der også kan være tale om eksempelvis varer.²¹ Vindingen skal derudover kunne identificeres som udbytte fra en strafbar lovovertrædelse på den ene eller anden måde. Udbyttet kan direkte være penge fra førforbrydelsen, men kan ligeledes være udbytte i andet end penge, der er blevet omsat til penge, som derefter hvidvaskes.²² Det vil først blive betragtet som en hvidvaskhandling, hvis de handlinger gerningsmanden efterfølgende foretager, *"går væsentligt ud*

¹⁸ Straffelovens § 290 a, stk. 1

¹⁹ Fogtdal, Schradieck, & Bang (2022): Hvidvaskloven, med kommentarer, s. 779

²⁰ Justitsministeriet, *Forslag til Lov om ændring af straffeloven*

²¹ Den danske ordbog, *Udbytte*

²² Justitsministeriet, *Forslag til Lov om ændring af straffeloven*

over den sædvanlige håndtering af udbyttet af en lovovertrædelse.”²³ Dermed vil det ikke karakteriseres som en hvidvaskhandling, hvis man bruger 1.000 kr. fra en førforbrydelse til eksempelvis at købe tøj, dagligvarer eller lignende. Dette vil nemlig ikke blive anset som værende gået ud over den sædvanlige håndtering af udbyttet, samt pengene ikke forsøges skjult, men blot brugt.

6.3.2 Penge:

Anderledes fra straffelovens § 290 (hæleri) skal udbyttet i straffelovens § 290 a (hvidvask) enten være, eller blive konverteret til penge. I ordet *penge* ligger der, at det er et middel til at betale med i form af pengesedler og mønter.²⁴ Ifølge forarbejderne er penge, ”... det, der er almindeligt accepteret som betalingsmiddel i en eller flere stater.” De seneste år har virtuelle valutaer vundet frem, og PayPal der er en af verdens mest populære betalingstjenester har således gjort det muligt, at betale for varer og tjenesteydelser i over 26 millioner virksomheder verden over, med kryptovalutaer.²⁵ Derudover begyndte det mellemamerikanske land, El Salvador den 7. september 2021 at acceptere betaling med bitcoin, og indkøbte 400 stk. bitcoin til en værdi af godt 130 millioner kroner.²⁶ Man ville derfor mene, at bitcoin kunne være omfattet af pengebegrebet, hvilket forarbejderne dog fastslår de **ikke** er med ordene: *De virtuelle valutaer, som kendes i dag (f.eks. bitcoin), har ikke en sådan funktion som almindeligt betalingsmiddel, at de udgør penge i bestemmelsens forstand.”*²⁷

6.3.3 Konvertere eller overføre, for at skjule eller tilsløre den ulovlige oprindelse

Efter der er opnået en identificering af udbyttet fra den strafbare lovovertrædelse, er det ifølge paragraffen strafbart at *konvertere* eller *overføre* penge der stammer fra en førforbrydelse. I ordet *konvertere* ligger der, at man udskifter noget, med noget andet²⁸. Det kan eksempelvis være, at man køber et dyrt sommerhus, en diamant, aktier eller lignende. Investering (køb) af virtuelle valutaer, eksempelvis bitcoin, vil ligeledes blive betragtet som en konvertering. En konvertering til anden valuta vil på samme måde være en konvertering. I ordet *overføre* ligger eksempelvis, at man

²³ Justitsministeriet, *Forslag til Lov om ændring af straffeloven*

²⁴ Den danske ordbog, *Penge*

²⁵ Willum, Bjørn, *Paypal åbner for betaling med kryptovaluta*

²⁶ Ritzau, AFP, *Verdens første land accepterer bitcoin som betalingsmiddel*

²⁷ Justitsministeriet, *Forslag til Lov om ændring af straffeloven*

²⁸ Den danske ordbog, *Konvertere*,

flytter et beløb fra én konto, eller én regnskabspost til en anden²⁹. Det kan også være, at man overfører penge fra én bankkonto til en anden, dette ses ofte bliver gjort til en udenlandsk konto.

Slutteligt er det for hvidvask karakteriseret og essentielt, at pengene der nu er opnået, forsøges *skjult* eller *tilsløret*, så pengene udadtil ser lovlige ud. I ordet *skjule* ligger, at man vil forhindre noget i at blive set, f.eks. ved at anbringe det et sted der ikke bemærkes af andre, eller forhindre det i at komme til andres kendskab³⁰. I ordet *tilsløre* ligger, at man (med vilje) forhindrer eller vanskeliggør forståelsen af noget.³¹ I tilfældet med hvidvask vil det være, at man med vilje forhindrer indsigten i hvor pengene stammer fra, eller i det mindste gør det svært at finde ud af.

Det vil ikke være hvidvask blot at modtage penge fra en strafbar lovovertrædelse, da dette led angående skjule eller tilsløre vil mangle. I dette tilfælde vil man i stedet falde ind under hæleri-bestemmelsen, og ligeledes "*vil den første konvertering til penge af udbytte i andet af (end) penge falde uden for bestemmelsen.*"³²

Man kan altså sige, at hvidvasken består af tre step:

- 1) en førforbrydelse med et udbytte der enten ér, eller bliver konverteret til penge,
- 2) en konvertering eller overførsel af disse penge med henblik på;
- 3) forsøget på at skjule eller tilsløre udbyttet opnået fra førforbrydelsen.

7. Hvidvaskprocessen

Hvidvask kan deles op i tre faser; *anbringelse*, *sløring* og *integration*. Disse tre faser har til formål, at de ulovligt tilegnede midler skal fremstå som lovlige.

7.1 Anbringelse

I den første fase indføres det ulovlige udbytte til det finansielle system ved forskellige teknikker. Formålet med indførslen til det finansielle system er, at aflaste gerningsmanden fra at opbevare og

²⁹ Den danske ordbog, *Overføre*

³⁰ Den danske ordbog, *Skjule*

³¹ Den danske ordbog, *Tilsløre*

³² Justitsministeriet, *Forslag til Lov om ændring af straffeloven*

håndtere store kontantbeholdninger, samt forsøget på lovligt at indføre midlerne i det finansielle system således at de ulovlige midler kan bruges på lige fod med lovlige midler.³³

Det er i denne fase at gerningsmanden er mest sårbar i og med, at placeringen af det ulovlige udbytte i det finansielle system, vil betyde kontakt til minimum én af de nævnte institutioner i Hvidvasklovens § 1, der jf. Hvidvasklovens § 7 skal risikovurdere virksomheder og personer med det formål, at identificere og vurdere risikoen for at der foregår hvidvask, og ved mistanke herom indberette til Hvidvasksekretariatet.

Anbringelsen kan også foregå ved, at kontanter transporteres over grænsen. Denne metode må dog anses for værende mere besværlig hvis det sker i Danske Kroner i og med, at Danmark stadig bevarer Euroforbeholdet hvilket betyder, at Danmark som det eneste land i verden benytter sig af den Danske Krone som betalingsmiddel. Derfor er vejen til den endelige fuldbyrdelse af hvidvaskforbrydelsen længere, da der vil opstå komplikationer når de transporterede kontanter skal integreres i det finansielle system grundet den manglende købekraft med Kronen i andre lande, hvilket derfor stadig vil kræve en indførsel til en finansiell institution for at veksle til købedygtige valutaer i Danmark. Det kan dog blive besværliggjort at opklare hvidvaskning da der skal være et godt transnationalt samarbejde mellem Danmark og landet hvor kontanterne placeres i det finansielle system. At pengesmugling dog stadig foregår i form af transport af euro, vil blive belyst senere i projekt i domsanalyser.

7.2 Sløring

I anden fase forsøges midlerne at blive adskilt fra dets kilde og prædikat som værende ulovligt. Det er den vanskeligste proces i selve hvidvasken, og omfatter ofte internationale omplaceringer eller bevægelser af midlerne.³⁴ Det er i denne fase at gerningsmandens kreativitet bliver sat på prøve, og hvor det i flere tilfælde vil komme til kendskab, at hvidvasken ofte foregår som led i organiseret kriminalitet mellem flere personer, og i mange tilfælde over landegrænser. I sløringsfasen vil midlerne således kunne blive flyttet rundt fra det ene land til det andet, samt til flere personer.³⁵ Det er også i denne fase, at de såkaldte muldyr oftest bliver benyttet. Et muldyr er en person der

³³ Fogtdal, Schradieck, & Bang (2022): Hvidvaskloven, med kommentarer, s. 93

³⁴ Fogtdal, Schradieck, & Bang (2022): Hvidvaskloven, med kommentarer, s. 94

³⁵ Fogtdal, Schradieck, & Bang (2022): Hvidvaskloven, med kommentarer, s. 94

eksempelvis opbevarer de ulovlige midler på sin egen konto, hvortil den kriminelle har adgang til pengene via et kort i muldyrets navn.³⁶

7.3 Integration

Den tredje og sidste fase i hvidvask er, hvor de ulovlige midler, nu med 'lovligt udseende' returnerer til gerningsmandens sfære og rådighed. Det er i denne fase at gerningsmanden vil bruge udbyttet uden at tiltrække sig opmærksomhed. Det kan eksempelvis være ved køb af ejendom, kryptovalutaer, ure, køb af gevinstkuponer fra spil m.m.³⁷ I denne sidste fase er hvidvaskeren mindre interesseret i prisen på varen, og vil ofte acceptere en højere pris end markedsprisen, da midlerne stammer fra ulovlige aktiviteter.³⁸ Integrationen kan ske på uendeligt mange måder, hvor kun fantasien sætter grænser.

8. Juridiske personers strafansvar

Strafansvaret for juridiske personer findes i straffelovens kapitel 5, nærmere bestemt i straffelovens §§ 25-27. Straffelovens § 25 og § 26 vil ikke være genstand for yderligere behandling, da § 25 er en generel hjemmel til bødestraf for virksomheder i særlovgivning. Denne hjemmel til, at juridiske personer kan straffes efter straffeloven, findes i § 306 med ordlyden: *Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i 5. kapitel for overtrædelser af denne lov*, samt § 26 der er en fastsættelse af hvilke virksomheder der er omfattet af strafansvar.

8.1 Tilregnelsergraden hos en juridisk person

Den fornødne tilregnelsergrad afhænger af strafbestemmelsen. I straffelovens § 290 a kræves der forsæt, jf. herved straffelovens § 19, 1. pkt. Det fremgår af Anklagemyndighedens Vidensbase³⁹, at tilregnelsergraden for juridiske personer følger tilregnelsergraden der kræves for fysiske personer. Derfor er det kun forsæts vurderingen der vil blive behandlet indenfor juridiske personer. Ordet *forsæt* betyder i juraens termer, at tiltalte *burde indse, at det, han foretog sig, var strafbart*.⁴⁰

³⁶ Fogtdal, Schradieck, & Bang (2022): Hvidvaskloven, med kommentarer, s. 94

³⁷ Fogtdal, Schradieck, & Bang (2022): Hvidvaskloven, med kommentarer, s. 95

³⁸ Fogtdal, Schradieck, & Bang (2022): Hvidvaskloven, med kommentarer, s. 95

³⁹ Anklagemyndigheden, RM 5-1999 – strafansvar for juridiske personer, s. 9

⁴⁰ Den danske ordbog, Forsæt

Straffelovrådet har i 1995 anført, at en juridisk person som sådan ikke i strafferetlig forstand kan have forsæt, som det kræves i de fleste straffelovsbestemmelser.⁴¹ Det antages af Straffelovrådet, at det kun er fysiske personer der kan handle med forsæt, jf. straffelovens § 19, og at det derfor kun er den juridiske persons ansatte der kan handle med forsæt, blandt andet en direktør der har kendt til en ansats forsæt. Forsætsansvar for de ansatte samt direktøren er, ifølge Straffelovrådet, inden for reglerne om individualansvar. En fysisk persons forsæt skaber således ikke i strafferetlig forstand forsæt hos den juridiske person.⁴² Denne antagelse ses dog flere steder i retspraksis som værende forkert. I U.1996.209 H udtaler højesteret, *”det kan ikke lægges til grund, at tiltalte [A/S] har haft forsæt til at medvirke.”*⁴³, samt U.1985.950 V hvor det om det tiltalte selskab udtales, *”har haft kendskab til udledning af kviksølv”*, denne formulering må være så tæt på et synonym for forsæt som det kan komme.

Uenigheden om hvorvidt selskaber kan handle med forsæt og derfor straffes efter straffelovens § 290 a, blev i 2001 fastslået med ændringen af straffelovens § 306. Således strafansvaret nu for juridiske personer også omfattede forbrydelser, der er begået for at skaffe vinding, altså blandt andet berigelsesforbrydelser, der kræver forsæt. I 2002 blev straffelovens § 306 ændret til den nuværende ordlyd, *”der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i 5. kapitel for overtrædelser af denne lov.”* Derfor må det altså konkluderes, at juridiske personer godt kan handle med forsæt, da juridiske personer nu kan straffes for stort set hele straffeloven.⁴⁴ Heriblandt straffelovens § 290 a der kræver forsæt af gerningsmanden.

Der vil i de fleste tilfælde hvor en juridisk person har handlet med forsæt, ligeledes være minimum en ansat, der har handlet med forsæt og kan tiltales for gerningen. I enkelte situationer vil dette dog ikke være tilfældet. Dette vil betegnes som kumulerede fejl, og angår flere handlinger eller undtagelser inden for virksomheden, begået af flere personer der hver især ikke kan dømmes efter deres handling, men hvor de enkeltes handlinger resulterer i en overtrædelse.⁴⁵ Denne slags

⁴¹ Elholm, Jacobsen, & Lund Madsen, (2019), kommenteret straffelov – almindelig del, s. 309 og Straffelovrådet, *betænkning om juridiske personers bødeansvar* s. 55,

⁴² Ibid

⁴³ Elholm, Jacobsen, & Lund Madsen, (2019), kommenteret straffelov – almindelig del, s. 309 + U.1996.209 H

⁴⁴ Elholm, Rahbæk, Røn, & Lund Madsen, (2022), Kommenteret straffelov – speciel del, s. 803

⁴⁵ Straffelovrådet, *betænkning om juridiske personers bødeansvar*, s. 83

overtrædelse er typisk sket på grund af mangelfuld tilrettelæggelse af arbejdsgangen og den interne kompetencefordeling.⁴⁶

Det benævnes yderligere i Straffelovrådets betænkning, at tiltale mod enten den fysiske eller juridiske person, ikke afskærer muligheden for ligeledes at tiltale den anden part, således både den fysiske samt den juridiske person begge bliver straffet for en og samme lovovertrædelse.⁴⁷

Sammenfattende er det således muligt for juridiske personer at ifalde strafansvar efter straffelovens § 27, jf. § 306. At en virksomhed kan handle med forsæt er utvivlsomt, og en juridisk persons ansvar i gerningsindholdet vil følge den fornødne tilregningsgrad der følger af den enkelte lovovertrædelse. Om en virksomhed kan ifalde strafansvar, skal ligeledes vurderes ud fra, hvorvidt den ansattes gerning kan tilregnes den juridiske person. Det følger således af § 27, stk. 1, 2. pkt. at virksomheder kan straffes for forsøg, jf. straffelovens § 21, stk. 3. Ligeledes er der efter forarbejderne mulighed for tiltale mod både den fysiske og den juridiske person.

8.2 Ansvarsbetingelser hos en juridisk person

§ 27 stk. 1, er den centrale paragraf for dette afsnit, da den angiver indenfor hvilke rammer juridiske personer kan straffes, og er således hjemlen til straf for juridiske personer, der som nævnt er givet i § 306. Ordlyden af § 306 er som følgende: *strafansvar for en juridisk person forudsætter, at der inden for dens virksomhed er begået en overtrædelse, der kan tilregnes en eller flere til den juridiske person knyttede personer eller den juridiske person som sådan. For så vidt angår straf for forsøg, finder § 21, stk. 3, tilsvarende anvendelse.*"

Efter stk. 1 kan en juridisk person derfor straffes, hvis en overtrædelse kan tilregnes en person knyttet til den juridiske person eller den juridiske person som sådan⁴⁸. Det fremgår ikke direkte af ordlyden, hvilke former for juridiske personer der er tale om, her henvises til § 26 stk. 1, og ligeledes stk. 2 om enkeltmandsvirksomheder, for så vidt de med hensyn til deres størrelse og organisation kan sidestilles med de i stk. 1 nævnte selskaber.

⁴⁶ Ibid

⁴⁷ Straffelovrådet, *betænkning om juridiske personers bødeansvar*, afsnit 8.2.1

⁴⁸ Elholm, Jacobsen, & Lund Madsen, (2019), kommenteret straffelov – almindelig del, s. 305

Det nævnes i betænkning 1289/1995 s. 92, at overtrædelsen skal være begået af en person med både personel og funktionel tilknytning til virksomheden⁴⁹, og strafansvaret for juridiske personer er dermed objektivt betinget heraf. Overtrædelser af ansatte udenfor dennes arbejdstid vil således ikke være omfattet, ligesom 'svinkeærinder' vil falde udenfor, eksempelvis en lastbilchauffør der kører med overlæs, fordi han har medbragt privat gods. Vurderingen af hvornår et selskab bør tiltales, skal ske efter, om selskabet har haft den fornødne tilregnelser⁵⁰, selv om dets ansatte forsætligt har overtrådt reglerne. Der kan være situationer, hvor ansattes gøren må anses for så fremmede eller uvedkommende i forhold til den juridiske person, at overtrædelsen ikke objektivt kan henføres til den juridiske persons virkefelt. I forarbejderne er det fremført, at *"overtrædelser, der begås af medarbejdere i forbindelse med arbejdets udførelse, må som hovedregel anses for begået inden for virksomheden. Der kan dog forekomme overtrædelser begået af ansatte, som må anses for så fremmede eller uvedkommende i forhold til den juridiske person, at overtrædelsen ikke objektivt kan henføres til den juridiske person"* eller *"eller også skal overtrædelsen kunne tilregnes virksomheden som sådan – dvs. lægges denne til last som en fejl ved arbejdets tilrettelæggelser eller som manglende kontrol eller på anden måde. Herunder vil bl.a. falde de såkaldte kumulerede fejl."* Hvorvidt en juridisk person kan handle med forsæt blev det i indførelsen af straffelovens § 306 præciseret, at virksomheder godt kan handle med forsæt. Der er dog ingen tvivl om i retspraksis, at kravet til forsæt for juridiske personer er strengere end umiddelbart angivet i ordlyden i § 27, stk. 1.⁵¹

Lovovertrædelsen kan efter forarbejderne ligeledes være begået af ledelsen.⁵² Det må derfor bemærkes for virksomhedsformer hvor der hæftes personligt, at der ved en eventuel tiltale for den fysiske person såvel den juridiske, må tages højde herfor, så der reelt ikke påføres dobbeltstraf, hvilket er i strid med det procesretlige princip *ne bis in idem*, der betyder, at man ikke kan straffes for den samme forbrydelse to gange. I U.2005.2290 V var der rejst tiltale mod såvel én interessent som interessentskabet. Landsretten halverede bøden for hver af de tiltalte med henvisning til, at den omstændighed, at virksomheden blev drevet som et interessentskab ikke burde føre til, at

⁴⁹ Elholm, Jacobsen, & Lund Madsen, (2019), kommenteret straffelov – almindelig del , s. 308

⁵⁰ U.2000.456 V

⁵¹ Elholm, Jacobsen, & Lund Madsen, (2019), kommenteret straffelov – almindelig del , alm. Del, s. 309

⁵² Straffelovrådet, *betænkning om juridiske personers bødeansvar*, afsnit 6.3 om subjektive betingelser

sanktionen blev mere byrdefuld, end hvis der havde været tale om en enkeltmandsvirksomhed.⁵³ I U.2012.3395 fik ankemyndigheden medhold i, at der *ikke* kunne tages et tilsvarende hensyn i en dyreværnssag, hvor der både var rejst tiltale mod chaufføren og vognmandsfirmaet (A/S), som chaufføren var direktør i og medejer af.⁵⁴ Højesteret anførte i deres præmisser, at der *”hverken formelt eller reelt er tale om den samme formueenhed.”*⁵⁵

I forarbejderne er det ligeledes behandlet hvorvidt juridiske personer kan ifalde straf for forsøg. Det nævnes, at hvis en juridisk person skal kunne ifalde forsøgsstraf, kræver det ligeledes, at en enkeltperson inden for den juridiske person har handlet med til forsøgsstraf fornødne forsæt.⁵⁶ At en virksomhed kan ifalde straf for forsøg, fremgår ligeledes af § 27, stk. 1, 2. pkt.

Der er, jf. Straffelovrådets betænkning afsnit 5.4.2, intet til hinder for, at et bødekraft mod virksomheder under konkurs kan rettes mod boet. I praksis vil dette bødekraft dog for det meste være formålsløst, da bødekraft efter de almindelige regler i konkurslovens § 88, efterstiller denne bøde i boet.

Retstilstanden indenfor hvidvask for juridiske personer, må altså kunne fastsættes til, at der skal være begået en lovovertrædelse med forsæt, af en til virksomheden tilknyttet person, inklusiv ledelsen. Lovovertrædelsen skal som hovedregel anses for værende indenfor virksomhedens virkeområde, eller lægges virksomheden til last som en fejl ved arbejdets tilrettelæggelser eller manglende kontrol.

Juridiske personer kan ligeledes straffes for forsøg på hvidvask i og med, at det for fysiske personer er muligt at ifalde denne straf.

Ved tiltale mod en fysisk person samt en juridisk person som den tiltalte fysiske person hæfter personligt for, må der ikke straffes hårdere, end hvad straffen ville have været i en konstruktion hvor den personlige formue klart er adskilt fra den juridiske persons formue.

⁵³ Elholm, Jacobsen, & Lund Madsen, (2019), kommenteret straffelov – almindelig del, Side 318 + U.2005.2290 V

⁵⁴ Elholm, Jacobsen, & Lund Madsen, (2019), kommenteret straffelov – almindelig del, side 318 + U.2012.3395

⁵⁵ Ibid

⁵⁶ Straffelovrådet, *betænkning om juridiske personers bødeansvar*, afsnit 6.4.2.

9. U.2021.3543Ø

Sagen drejer sig om tre personer samt fire selskaber, der i forening er tiltalt for hvidvask af ikke under 140 millioner kroner. I en periode på næsten tre år, blev der indbetalt cirka 166 millioner kroner til de fire selskabers konti, og samlet videreført cirka 155 millioner kroner. Aktiviteterne blev indberettet af banken hvori selskaberne havde konti, og det var på baggrund heraf, at politiet kunne beslaglægge 12 millioner kroner. To af de tre tiltalte valgte ikke at anke dommen fra byretten og det var således kun T1 der ankede sin fængselsdom til landsretten. Bødestrafen til [Virksomhed1], [Virksomhed2], [Virksomhed3] og [Virksomhed4] blev heller ikke anket til landsretten. Landsretten stadfæstede byrettens dom til T1, men nedsatte dog straffen til 3 år og 11 måneder.

9.1 Sagens faktum

De tre personer samt fire selskaber er tiltalt for i perioden fra den 9. december 2015 til november 2018 at have *"medvirket til hvidvask af særlig grov beskaffenhed, og dermed forsøgt at skaffe sig eller andre del i udbytte, der var opnået ved strafbare lovovertrædelser, ved at have konverteret eller overført penge, som direkte eller indirekte var udbytte fra en strafbar lovovertrædelse"*. I de forskellige selskaber, [Virksomhed1], [Virksomhed2], [Virksomhed3] og [Virksomhed4], der indgik i tiltalen, blev der i perioden indbetalt 166.488.756 kr., hvorefter 155.644.209 kr. blev videreført til andre selskaber samt personer. Dette var til trods for, at T1, T2 og T3 *vidste* eller *bestemt formodede*, at pengene stammede fra strafbare lovovertrædelser, og at de derfor ville blive tiltalt for medvirken til at *skjule* eller *tilsløre* pengenes ulovlige oprindelse. T1 var ejer og direktør af [Virksomhed1], [Virksomhed2] og [Virksomhed3], hvor T2 var ejer og direktør af [Virksomhed4]. I efteråret 2018 Forsøgte T1, T2 og T3 ligeledes at hvidvaske penge via [Virksomhed 1] Limited. Politiet kunne, på baggrund af en indberetning fra [Bank1] hvori [Virksomhed1], [Virksomhed2], [Virksomhed3] og [Virksomhed4] havde konti, den 12. oktober 2018 beslaglægge 11.825.836,80 kr. samlet for selskaberne, og yderligere 74.696 kr. den 13. oktober 2018.

Yderligere fik T1 i forening med T3 overført 399.000 kr. til [Virksomhed2] IVS' konto, samt 185.000 kr. til [Virksomhed2] IVS' konto, hvorefter 184.020 blev overført til det udenlandske selskab [Virksomhed3] GmbH. Dette var til trods for, at T1 og T3 *vidste* eller *bestemt formodede*, at pengene stammede fra strafbare lovovertrædelser, og at de derfor medvirkede til at *skjule* eller *tilsløre* pengenes ulovlige oprindelse.

Denne form for pengestrømme fremgår i mindre omfang for så vidt angår det tiltalte selskab [Virksomhed4] ApS, hvortil der dog også er sket indbetalinger for mandskabsudlejning samt selskabet har afholdt egentlige driftsudgifter, det være eksempelvis løn og husleje, hvilket også er sket for de andre tiltalte selskaber. Det fremføres af uafhængige vidner, at de eller deres virksomheder har lejet mandskab hos [Virksomhed4] ApS.

[Virksomhed1], [Virksomhed2] og [Virksomhed3] var alle under konkurs i slutningen af 2019.

9.2 Sagens præmisser

Som den eneste valgte T1 at anke sin fængselsstraf til Landsretten.⁵⁷ Landsretten tiltrådte i det store hele byrettens argumenter og domsfældelse. Det var ligeledes landsrettens overbevisning jf. straffelovens § 3, at de angivne forhold der før ikrafttræden af straffelovens § 290 a, skulle vurderes og dømmes ud fra straffelovens § 290 a, hvis forholdene på gerningstidspunktet var omfattet af straffelovens § 290 om hæleri. Domsfældelsen måtte dog ikke blive strengere end efter reglerne i straffelovens § 290, og derfor maksimalt 1 år og 6 måneder, jf. straffelovens § 290, stk. 1. Den forhøjede strafferamme i straffelovens § 290 a, stk. 2 ville kun finde anvendelse på forhold der var begået, efter straffelovens § 290 a trådte i kraft.

Det var landsrettens bedømmelse, at bevisførelsen ikke direkte underbyggede, at de overførte penge i de tiltalte virksomheder konkret var udbytte af en strafbar lovovertrædelse. Derfor bemærkedes det, at den objektive gerningsbeskrivelse i straffelovens § 290 a, stk. 2, jf. stk. 1 ikke kunne anses for bevist alene ved henvisning til de transaktioner, der var foretaget i forbindelse med den efterfølgende konvertering, eller overførsel af penge. Det er ligeledes landsrettens vurdering, at der bestod en sådan kvalificeret usikkerhed i spørgsmålet om T1's forsæt angående pengetransaktionerne, at man ikke kunne sikre det fornødne grundlag for domsfældelse i en straffesag. Dette blev vurderet ud fra, at der ikke var ført direkte bevis for, at de overførte penge var udbytte af strafbare handlinger, samt pengeoverførslerne i vidt omfang havde sammenhæng med konkrete vareindkøb ved reelle virksomheder i almindelig drift. A (ejer af [Virksomhed1] ApS)

⁵⁷ Udvisningsstraf, rettighedsfortabelse, sagsomkostningsafgørelse m.m. ankes ligeledes, men vil ikke blive behandlet

havde samtidig ubestridt i en årrække drevet virksomhed indenfor denne sektor, jf. vidne R i byretten. Det faktum at faktureringen var sket gennem to af de fire tiltalte virksomheder, ville efter landsrettens bedømmelse ikke føre til ændret udfald. T1 blev derfor frifundet for denne del af tiltalen.

På baggrund af ovenstående frifindelse af dele af tiltalen samt en vis usikkerhed i blandt andet valutaomregninger, var den beløbsmæssige opgørelse af transaktionerne svære at definere.

Efter bevisførelsen i landsretten blev T1 fundet skyldig i medvirken til forsøg på hvidvask i forhold 1, for et beløb på ikke under 140.000.000 kr., jf. straffeloven § 290 a, stk. 2, jf. stk. 1, jf. § 21, jf. den dagældende § 290, stk. 2, jf. stk. 1. Straffen blev fastsat med hjemmel i straffelovens § 290 a, stk. 2, jf. stk. 1, men blev nedsat i overensstemmelse med anklagemyndighedens påstand til fængsel i 3 år og 11 måneder.

Med den angivne ændring vedrørende strafudmåling, stadfæstede landsretten dommen.

Byretten bedømte ligeledes forholdene efter straffelovens § 290 a for så vidt angår de handlinger der var sket efter lovens ikrafttræden d. 1. juli 2018. Forhold begået inden lovens ikrafttræden ville blive bedømt efter dagældende § 290 om hæleri.

Byretten henviste til lovforarbejderne til straffelovens § 290 a, at der derfor kunne straffes for forsøg på hvidvask, selvom en førforbrydelse ikke var bevist, givet den tiltalte havde forsæt til, at udbyttet stammede fra en eller flere strafbare lovovertrædelser. Det ændrede ligeledes heller ikke på bedømmelsen, at førforbrydelsen kunne være foregået i udlandet, blot førforbrydelsen ville være strafbar efter dansk ret. Det samme var tilfældet for handlinger, der blev bedømt efter straffeloven § 290.

Der var ikke forsøgt at føre bevis for, at de i anklageskriftets pkt. 1-7 nævnte beløb, var udbytte fra kriminelle aktiviteter. Derfor blev der foretaget en vurdering af, hvorvidt de tiltalte vidste, eller havde en helt bestemt formodning om, at dette var tilfældet. I givet fald kan der straffes for forsøg på hvidvask/hæleri jf. dommen samt lovforarbejderne.

Byretten lægger til grund, at pengestrømmende ind og ud af de tiltalte selskaber [Virksomhed 2] ApS, [Virksomhed1] ApS og [Virksomhed3] ApS i al væsentlighed er lige store og meget betydelige, samt der på selskabernes konti ikke fremgår nogen egentlige driftsposteringer.

Det vurderes af byretten, at de ovennævnte transaktioner i en samlet bedømmelse indeholder karakteristika, der kendetegner hvidvask. Der lægges hovedsageligt vægt på de forklaringer der er afgivet af A (ejer af [Virksomhed] ApS), U der er datter af B (som ejer [Virksomhed3] ApS), tilatte T1 (som ejer [Virksomhed2] ApS, og tiltalte T2 (der ejer [Virksomhed4] ApS. Retten finder deres forklaringer om selskabernes ejer- og ledelsesforhold, forretningsområder, transaktioner, samhandels- og forretningspartnere for usammenhængende, hvilket leder i retning af, at selskaberne – bortset fra dels [Virksomhed4] ApS' mandskabsudlejning, er tomme virksomheder uden reel drift. Hertil kommer det forhold, at telefon- og rumaflytninger ikke viser kontakt med kunder, leverandører eller forretningsaktiviteter i øvrigt. En telefonsamtale mellem T1 og T3, samt en samtale mellem T1 og en engelsktalende kvinde, leder i begge tilfælde mistanken hen på hvidvask.

Byretten finder det desuden bevist, at T1 var hovedpersonen og den centrale person i konstruktionen, og at T1 havde instruktionsbeføjelser overfor medtiltatte T3 og T2, samt at T3 som bogholder foretog konteringer og afstemninger m.m. i alle selskaber, samt deltog i forretningsrejser og dermed havde en central og nødvendig rolle, og i kraft af denne medvirkede til at skjule eller tilsløre penges ulovlige oprindelse, samt at T2 gennem blandt andet sin familiemæssige relation til T1, havde et ikke ubetydeligt kendskab til aktiviteterne i i hvert fald [Virksomhed4] ApS.

Af ovenstående finder retten det ubetænkeligt at lægge til grund, at de tiltalte personer vidste, eller i hvert fald havde en helt bestemt formodning om, at indbetalingerne til de tiltalte selskabers konti stammede fra strafbare forhold. De tiltalte personer har været henholdsvis ejere, direktører og ansat i de tiltalte selskaber, og kan herefter drages strafferetligt til ansvar for deres handlinger. Det bemærkes dog af byretten, at der i forhold 2 (og 6) er dokumenteret mandskabsudlejning i [Virksomhed4] ApS, og at der derfor alene kan straffes for forsøg på hvidvask/hæleri af indbetalinger, der skønsmæssigt fastsættes til ikke under 3 millioner kroner. Som følge heraf, skal de indbetalte beløb i forhold 1 og 3 reduceres med et tilsvarende beløb, således der kun kan straffes

for forsøg på hvidvask/hæleri af disse beløb, der vil derfor forhold 1 dømmes for 166.175.097 kr., og 65.798.725 kr. i forhold 3.

Tiltalte T1 blev i byretten straffet med fængsel i 4 år, jf. straffelovens § 290 a, stk. 2, samt straffelovens § 290, stk. 2.

[Virksomhed1] straffes med bøde på 9.500.000 kroner, [Virksomhed2] straffes med bøde på 36 millioner kroner, [Virksomhed3] straffes med bøde på 35 millioner kroner og [Virksomhed4] straffes med bøde på 1.500.000 kr. jf. straffelovens § 290 a, stk. 2, jf. § 21 og § 290, stk. 2, jf. § 21, jf. § 306, jf. § 25, jf. § 27, stk. 1, 2. pkt., jf. § 21, stk. 3.

Ved strafudmålingen er der af formildende omstændigheder lagt vægt på, at der kun sker domsfældelse for forsøg, desuden foreligger der ikke oplysninger om, at de tiltalte har haft egen økonomisk vinding i nogen betydelig grad. Dette har således også haft betydning for bødestrafen. Omvendt betragtes beløbenes størrelse som værende en skærpende omstændighed. Byretten lægger endvidere vægt på, at handlingerne fremstår som professionelle og organiserede. Slutteligt er der for de tre tiltalte lagt vægt på rollerne de tiltalte har haft.

T2 og T3 undgår fængelsstraf.

9.3 retsstillingen ud fra dommen

9.3.1 De fysiske personer

Dommen kan bruges i flere aspekter, hovedsagligt retstilstanden for henholdsvis hæleri og hvidvask, men ligeledes siger dommen meget om retstilstanden med hæleri og hvidvask mod hinanden.

Det er ud fra dommen muligt at udlede, at der i byretten og landsrettens afgørelser har været uenighed om, hvorvidt forholdene skal dømmes efter hæleri og hvidvask i forening, eller hvorvidt det hele skal bedømmes efter straffelovens § 290 a om hvidvask. Landsretten udtrykker klart, at forholdene begået inden ikrafttrædelsesdatoen kan og skal bedømmes efter § 290 a, hvis forholdene inden ikrafttrædelsesdatoen var omfattet af § 290 om hæleri. Den forhøjede strafferamme i § 290 a, stk. 2 vil dog udelukkende kunne finde anvendelse på forhold begået efter

lovens ikrafttræden jf. forarbejderne.⁵⁸ Det er således bemærkelsesværdigt for retsstillingen, at forhold begået inden ikrafttrædelsen godt kan vurderes som værende hvidvask, selvom paragraffen på daværende tidspunkt ikke var trådt i kraft. Det betyder, at hvidvask-forhold, der er begået før d. 1. juli 2018, vil kunne straffes som værende hvidvask ved retssager startet efter 1. juli 2018, såfremt forholdene inden denne dato, var omfattet af hæleri-bestemmelsen jf. forarbejderne.⁵⁹

Angående førforbrydelsen fastslår dommen ligeledes jf. forarbejderne til straffelovens § 290 a, og som nævnt i afsnit 6.3, at førforbrydelsen ikke nødvendigvis skal være begået i den danske jurisdiktion, men blot være strafbar efter dansk ret. Forholdene har i dommen ligeledes karakter af grænseoverskridende aktiviteter, hvilket kommer til udtryk i de tiltalte virksomheders selskabsform, da der både er ApS (dansk anpartsselskab), GmbH (tysk virksomhed, der minder om et dansk anpartsselskab), samt Limited (britisk form for dansk anpartsselskab). Aktiviteterne mellem de tiltalte selskaber beviser yderligere, at hvidvask oftest sker som led i organiseret kriminalitet, ofte over landegrænser og ligeledes i tilfælde med selskaber uden reel aktivitet.⁶⁰ Yderligere må det bemærkes, at anklageren ikke fremfører beviser for, at midlerne stammer fra kriminelle aktiviteter, hvilket i henhold til forarbejderne samt afsnit 6.1 heller ikke er et krav. Det er i forlængelse heraf heller ikke et krav, at nogen skal være dømt for en førforbrydelse. Såfremt der ikke fremføres beviser for at udbyttet er kriminelt, er det op til de tiltaltes forsæt til, at udbyttet kan være kriminelt, der afgør, hvorvidt der kan straffes for forsøg på hvidvask, jf. straffelovens § 290 a, jf. § 21. Der lægges stor vægt på, at de tiltalte vidste, eller havde en helt bestemt formodning om, at pengene stammede fra kriminelle aktiviteter, og derfor havde forsæt til, at udbyttet stammede herfra.

Slutteligt må det bemærkes, at byretten anså det som en formildende omstændighed, at de tiltalte, ikke havde haft egen økonomisk vinding, men som skærpende omstændighed, at forholdene havde karakter af professionel og organiseret kriminalitet, hvilket må formodes være grundet pengestrømmene mellem virksomhederne, samt virksomheder i udlandet.

⁵⁸ Justitsministeriet, *Forslag til Lov om ændring af straffeloven*, del 9, *bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser, til § 2*

⁵⁹ Ibid

⁶⁰ Fogtdal, Schradieck, & Bang (2022), side 94

9.3.2 De juridiske personer

[Virksomhed1] ApS, [Virksomhed2] Aps samt [Virksomhed3] ApS havde med T1 som direktør gjort sig skyldig i forsøg på hvidvask efter straffelovens § 290 a, jf. § 306, jf. § 21. Det er af byretten fundet bevist, at T1 var hovedpersonen og den centrale person i konstruktion mellem de tiltalte virksomheder. T1 der idømmes fængselsstraf efter straffelovens § 290 a, havde handlet med forsæt, hvorfor det er nærliggende, at de tiltalte selskaber ligeledes havde handlet med forsæt. Ifølge ansvarsbetingelserne for juridiske personer redegjort for i afsnit 8.2, skal overtrædelsen være sket af en person med både personel og funktionel tilknytning til virksomheden. Ansvarsgrundlaget for de tiltalte juridiske personer i denne dom var opfyldt, da T1 var direktør i selskaberne tre selskaber. Den strafbare lovovertredelse kan altså påregnes virksomhederne jf. straffelovens § 27, stk. 1. Som det fremgår af afsnit 8.2, kan den juridiske person kun dømmes for forsøg, i så fald den ansattes egne handlinger ligeledes kun kan dømmes for forsøg. I dommen blev de tiltalte virksomheder dømt for forsøg på hvidvask i sammenhæng med at direktøren også kun blev dømt for forsøg. Det kan således udledes, virksomheden maksimalt kan straffes for samme forhold, som den tiltalte fysiske person dømmes før, jf. ligeledes afsnit 8.2. Derfor bliver de tiltalte virksomheder i dommen idømt bødestraf for forsøg på hvidvask jf. straffelovens § 290 a, jf. § 21.

10. TfK2021.727

Dommen handlede om en svensk statsborger, T, uden tilknytning til Danmark, der i bil forsøgte at transportere 218.000 euro i et skjult rum i bilen, gennem Danmark. Af tiltaltes mobiltelefon fremgik det, at tiltalte havde søgt på egnede biler til transport. Byretten fastsatte straffen til fængsel i 1 år og 9 måneder, hvilket blev anket til landsretten af tiltalte. Landsretten nedsatte straffen til 1 år og 3 måneder. Landsretten lagde vægt på forholdets professionelle karakter, beløbets størrelse, og den tilsigtede vinding.

10.1 Sagens faktum

T var tiltalt for d. 10. november 2020, cirka klokken 22.45 ved Færgestationsvej i Rødby, i en svensk indregistreret personbil, efter aftale med en eller flere uidentificerede medgerningsmænd, at have

transporteret et samlet kontantbeløb på 218.000 euro i et hulrum i bilens bagagerum. Transporten var med henblik på at overføre kontantbeløbet fra Sverige til Danmark, og videre til en eller flere personer i udlandet. Hensigten var at skjule eller tilsløre, at kontantbeløbet direkte eller indirekte var udbytte fra en strafbar lovovertrædelse.

10.2 Sagens præmisser

I landsretten havde anklagemyndigheden påstået skærpelse af straffen på 1 år og 9 måneder som tiltalte blev idømt i byretten.

Landsretten lagde vægt på forholdets karakter, beløbets størrelse, den tilsigtede vinding og tiltaltes nødvendige og ikke underordnede rolle. I landsretten var der dissens om, hvorvidt tiltalte skulle straffes med fængsel i 1 år og 6 måneder, eller fængsel i 1 år og 3 måneder. Stemmerne fordelte sig med tre mod tre. I og med der har deltaget domsmænd i sagen, skal der jf. retsplejelovens § 216, stk. 1 tildeles den for tiltalte mest gunstige straf, og den blev derfor fastsat til fængsel i 1 år og 3 måneder.

Med den angivne ændring vedrørende strafudmåling, stadfæster landsretten dommen.

Byretten pålagde det stor vægt at pengene blev fundet i et skjult rum i en bil. Retten lagde ligeledes vægt på, tiltalte havde søgt på egnede biler til transport på internettet, samt tiltaltes korrespondancer med andre medgerningsmænd.

Byretten lagde yderligere vægt på beløbets størrelse og, at transporten fremtød som meget nøje planlagt og professionelt udført med en eller flere medgerningsmænd. Derudover blev der lagt vægt på, at tiltalte efter rettens vurdering havde haft en fremtrædende rolle.

10.3 Retsstillingen ud fra dommen

I denne dom behandles forholdet udelukkende efter straffelovens § 290 a om hvidvask. Dommen angår den form for hvidvask der omhandler transport af kontanter, med henblik på efterfølgende at skjule eller tilsløre udbyttet, der formodes at stamme fra kriminelle handlinger.

Anklagemyndigheden forsøgte ikke i dommen at klargøre, hvorvidt udbyttet stammede fra en kriminel handling eller ej. T's forklaring er ikke gengivet i dommen, men i og med tiltalte tilstod efter anklageskriftet om hvidvask, blev der ikke ført beviser for hvorvidt udbyttet stammede fra en kriminel handling, jf. retsplejelovens § 831.

Det kan udledes af dommen, at tiltaltes handlinger spillede en stor rolle, og det var af afgørende betydning, at tiltalte aktivt havde søgt på egnede biler til transporten. Derudover havde tiltalte haft korrespondancer med ukendte medgerningsmænd angående forholdet.

Den store mængde af kontanter samt den professionelle og organiserede karakter tillægges yderligere vægt, ligesom tiltaltes fremtrædende rolle er af afgørende betydning.

Det må dog også bemærkes, at der i landsretten har været dissens og tre mod tre angående strafudmålingen, så det er lidt uklart hvor groft ovenstående forhold bedømmes. Det må dog kunne udledes, at 218.000 euro i kontanter ifølge både landsretten og byretten har karakter som *betydeligt*.

11. TfK.2022.222

Sagen drejer sig om en tiltalt, T, der i perioden fra den 1. juli 2020 til den 23. oktober 2023 via betaling af fiktive fakturaer overførte cirka 110 millioner kroner til udenlandske konti. Pengeoverførslerne var sket gennem selskabet G A/S, som T var reel ejer og direktør i. Udover T var der yderligere seks uidentificerede medgerningsmænd i sagen. T var yderligere tiltalt for at have stillet to konti til rådighed i selskabet G A/S, hvorfra ukendte gerningsmænd udførte hvidvask. T er tiltalt efter straffelovens § 290 a, stk. 2, jf. stk. 1, og til dels forsøg herpå, jf. § 21.

11.1 Sagens faktum

T var tiltalt for to forhold af hvidvask. Forhold 1 angik G A/S hvori der i perioden omkring den 1. juli 2020 til omkring den 23. oktober 2020 var overført penge til udlandet, der blev modtaget via fiktive fakturaer. A, der tidligere var bankmand blev ansat i selskabet G A/S. T blev bekendt med B, der viste interesse for at købe selskabet, der havde kørt dårligt siden finanskrisen. A og B fik adgang til to konti, der blev oprettet i selskabet G A/S. Det var fra disse to konti der i samarbejde mellem T, A

og B blev overført 103.703.182,50 kr. til udenlandske selskaber. Penge der stammede fra fiktive fakturaer. Der blev yderligere beslaglagt 739.211,80 kr. på den ene konti, som var modtaget og skulle have været videreoverført, hvilket mislykkedes da politiet beslaglagde beløbet. Forhold 2 angik selskabet G ApS, som T i perioden omkring den 7. maj 2020 til omkring den 5. august stillede til rådighed for A og flere uidentificerede gerningsmænd, som derigennem betalte fiktive fakturaer på 7.412.060 kr. til udenlandske virksomheder.

T forklarede, at han kun havde modtaget beskeder om overførsler til udlandet fra A, han kendte ikke til virksomhederne nævnt af A. T blev klar over i løbet af juli eller primo august 2020, at der foregik hvidvask i selskabet G A/S. Han troede først det var en måde at lave sorte penge til medarbejderne på, men vidste godt at dette også ville være kriminelt.

T forklarede derudover, at når der indgik penge på kontoerne i G A/S skulle der "cashes ud". Dette skete tre gange om dagen. Det vil altså sige, at når der var gået penge ind på kontoerne fra de fiktive fakturaer, skulle pengene således sendes videre til de virksomheder som A sendte til T. T og A fratruk 6 % af beløbene, som skulle deles mellem dem. T har modtaget cirka 1 % af beløbene, da en del af beløbet gik til omkostningerne ved straksoverførsler m.m.

11.2 Sagens præmisser

Tiltalte havde uden forbehold erkendt sig skyldig i deltagelse i hvidvask og forsøg herpå for et beløb på cirka 103 millioner kroner, og herunder at have forestået overførsler af penge, ved at "cashe ud" fra konto 1 til udenlandske selskaber. Da dommen var en tilståelsessag vil den derfor blive behandlet anderledes end de andre, med byrettens begrundelser først, og dernæst anken til landsretten, hvor tiltalte påstår frifindelse, og anklagemyndigheden påstod skærpende.

Byretten anførte, ud fra T's erkendelse, at han var skyldig i deltagelse i hvidvask og forsøg herpå for et beløb på cirka 103 millioner kroner.

Byretten havde som skærpende omstændigheder lagt vægt på beløbenes størrelse og den aktive funktion, som tiltalte varetog. Byretten lagde som formidlende omstændighed vægt på, at tiltalte T var ustraffet og havde gode personlige forhold.

Landsretten anførte, ligesom byretten, at tiltalte efter sin egen erkendelse var fundet skyldig i hvidvask af særlig grov beskaffenhed efter straffelovens § 290 a, stk. 2, jf. stk 1, i forhold 1 for et beløb på cirka 103 millioner kroner, og i forhold 2 for et beløb på cirka 7,4 millioner kroner. Landsretten lagde som skærpende omstændighed til grund, at forholdene var organiserede og professionelle, og at tiltalte i forhold 2 reelt havde haft en aktiv rolle som stråmand. Landsretten fandt det derfor passende at straffen kunne fastsættes til fængsel i 4 år og 6 måneder.

11.3 Retsstillingen i forhold til dommen

11.3.1 Fysiske personer

Da dommen er en tilståelsessag, fremlægges der af hverken byret eller landsret sæligt mange præmisser der først og fremmest finder tiltalte skyldig, og pengeopgørelserne er der ligeledes heller ikke ført beviser for grundet tilståelsen.

Alligevel må det dog bemærkes, at tiltalte havde haft forsæt i dommen. Det var tiltalte selv der havde forestået pengeoverførslerne. I T's egne forklaringer fandt vedkommende i løbet af juli eller primo august 2020 ud af, at der foregik hvidvask i selskabet. Forinden vidste tiltalte også godt, at aktiviteterne havde været kriminelle. Så den aktive rolle i hvidvask-delen kunne pålægges betydelig vægt for tiltalte.

Det var til tiltaltes fordel, at T i forhold 2 kun agerede som stråmand, og derfor fik strafnedsættelse. Grundet den organiserede og professionelle karakter, måtte det dog understreges at der igen dømmes efter den skærpede straf i straffelovens § 290 a, stk. 2.

Det må ligeledes kunne udledes, at der kan straffes for forsøg, hvis der på tiltaltes konti står midler, der *skulle* have været overført, men endnu ikke *var* blevet overført, da fuldbyrdelsen hvad angår disse midler endnu ikke er sket.

11.3.2 Juridiske personer

Der var ikke sket tiltalte af G A/S i sagen, hvilket kan være begrundet i, at selskabet er under konkurs. Det nævnes i afsnit 8.2 at det i praksis er unødvendigt at fremsætte bødestraffe til virksomheder under konkurs, da bødestraffe er nederst i prioritetsrækken, og dermed nærmest aldrig vil modtage

dividende. Det vil fra sag til sag være en vurderingssag, hvorvidt man vil forsøge at finde frem til penge i en virksomhed under konkurs. I dette tilfælde må det dog svagt kunne udledes, at der ikke forsøges bødestraf til G A/S, da denne virksomhed har haft en reel drift, samt det fremgår, at virksomheden har haft en usund økonomi, hvorfor andre kreditorer står stærkere i udbetaling af eventuel dividende.

I og med T1 var reel ejer og direktør i G A/S og dermed havde både personel og funktionel tilknytning til virksomheder, må de handlinger T1 blev dømt for, ligeledes kunne påregnes virksomheden som sådan, jf. § straffeloven § 27, stk. 1. Som det også var tilfældet i U.2021.3543 Ø, var direktøren i det tiltalte selskab fysisk straffet for (forsøg) på hvidvask jf. straffelovens § 290 a, jf. §21, hvorfor det tiltalte selskab ligeledes blev straffet for forsøg på hvidvask. I denne sag sker der bødestraf til virksomheden, hvor T1 var direktør i. Det må derfor også kunne udledes, at der i denne sag ville være blevet domsfældet for hvidvask til G A/S, såfremt tiltalen var rejst herfor, da T1 som direktør blev idømt straf for forholdene. Der blev ikke fremsendt et bødekraft, da G A/S var under konkurs, og at det i praksis vil være formålsløst, jf. afsnit 8.2.

12. AM2020.11.16Ø

Sagen drejede sig om T1 der ejede et vekselbureau, T2 ApS. Vekselbureauet beskæftigede sig med veksling og penge i forskellig valuta. T1 havde via TApS købt euro i Nordea Bank, og herefter vekslet dem til kunder i T2 ApS. Der havde ved gennemgang af T2 ApS vist sig mistænkelige transaktionsoplysninger, blandt andet salg på en søndag. Der er i sagen brugt ordet 'smurfing', der er en hvidvask-teknik, hvor man strukturerer store mængder af penge til flere små transaktioner⁶¹. T1 samt T2 ApS var i byretten tiltalt for hæleri.

12.1 Sagens faktum

T1 købte vekselbureauet i 2012, og var således ejer og daglig leder. I forbindelse med sin stilling, udøvede T1 de sædvanlige ledelsesmæssige tilsyns- og instruktionsbeføjelser overfor de ansatte, og havde ligeledes selv kundekontakt i T2 ApS hvor han arbejdede fuldtid.

⁶¹ Hayes, Adam, *Smurf*

I forhold 1 foretog V1 den 21. januar 2014 veksling af 3 millioner svenske kroner til hos T2 ApS. Beløbet ankom i en taske, og selve vekslingen tog halvanden time. T1 er i dette forhold tiltalt for hæleri af særlig grov beskaffenhed og under særdeles skærpende omstændigheder efter straffelovens § 290, stk. 2, jf. stk. 1, jf. § 88, stk. 1, 2. pkt., da han selv enten foretog vekslingen, eller instruerede sine ansatte til det. T1 benægter at kende til V1, og anfører, at det ikke er muligt at komme med en taske indeholdende 3 millioner svenske kroner, for at veksle disse til euro.

I forhold 2 har T2 ApS i perioden fra den 1. januar 2014 til den 31. december 2015 købt 32.957.000 euro fra Nordea Bank. Købene bestod hovedsagligt af 500-eurosedler, som udgjorde 92,1 % af det samlede køb, og der blev endvidere ikke købt sedler under 200 euro. En stor del af forretningens salg af euro var under 1.000 euro. T2 ApS holdt åben fra mandag til lørdag. T2 ApS var i dette forhold tiltalt for hæleri af særlig grov beskaffenhed og under særdeles skærpende omstændigheder efter straffelovens § 290, stk. 2, jf. stk. 1, jf. § 21, jf. § 88, stk. 1, 2. pkt. Ejeren, T1, havde selv forestået vekslingerne, eller instrueret sine ansatte til dette.

12.2 Sagens præmisser

Angående forhold 1 fremgik transaktionen ikke af vekslebureauets handelssystem, og der var ligeledes heller ikke fundet dokumentation for V1's ID. Ud fra bevismaterialet, overvågning og vidner, havde landsretten dog lagt til grund, at vekslingen var foretaget. Vekslingen måtte derfor efter landsretten vurdering, bestå af euro der ikke var indkøbt hos Nordea Bank. Landsretten udtalte yderligere, at eftersom V1 ved landsrettens anke af 16. juni 2016 som anført af byretten, blev dømt for overtrædelse af straffelovens § 191 ved organiseret indsmugling af hash fra udlandet, og herunder for at have været pengeindsamler, og det kan derfor af landsretten lægges til grund, at pengene som V1 vekslede ved T2 ApS, stammede fra salg af hash. Landsretten anførte ligeledes, at vekslingen, grundet det betydelige beløb, ikke kunne være sket uden T1's vidende, enten af ham selv eller af de ansatte efter hans instruks.

Under hensyn til omstændighederne ved vekslingen, fandt landsretten det endvidere bevist, at tiltalte i det mindste bestemt formodede, at pengene stammede fra salg af hash eller andre strafbare lovovertrædelser, og at vekslingen blev foretaget for at skjule den ulovlige oprindelse.

Landsretten fandt derfor, at tiltalte blev fundet skyldig i den rejste tiltale, jf. straffelovens § 290 , stk. 2, jf. stk. 1. Ved strafudmålingen var der for T1 lagt vægt på de skærpende omstændigheder, navnlig størrelsen af de omhandlede beløb, at forholdene er begået over en længere periode og systematisk som led i erhvervsmæssig drift af et vekselbureau. Landsretten nedsatte straffen til fængsel i 3 år og 11 måneder.

Angående forhold 2 fremgik det af vekselbureauets handelssystem, at en meget stor del af forretningens salg af euro blev registreret med salg på 1.000 euro, altså lige under grænsen for hvor store beløb, der kunne veksles uden kunderne skulle vise ID. Landsretten fandt det på baggrund heraf usandsynligt, at så stor en del af kunderne ønskede at veksle til 1.000 euro, og ligeledes i så store sedler. Der blev yderligere foretaget en række salg på søndage, hvor bureauet ellers var lukket. Landsretten havde yderligere tilsidesat T1's forklaring angående, og tiltrådte derfor byrettens argument om, at registreringerne af vekslingen på lige op til 1.000 euro til uidentificerbare kunder, havde haft det formål at der faktisk skete veksling af større beløb. Årsagen var, at kunderne i henhold til hvidvasklovgivningen skulle have været identificeret såfremt vekslingen oversteg 1.000 euro, og vekslingen blev derfor betegnet som 'smurfing'. Landsretten fandt det af ovenstående bevist, at T1 burde have haft en formodning om, at pengene stammede fra strafbare lovovertrædelser, og at vekslingerne skete for at skjule den ulovlige oprindelse. Da der under sagens forløb ikke blev bevist hvilke strafbare lovovertrædelser pengene kom fra, var tiltalte fundet skyldig i straffelovens § 290 a, stk. 2, jf. stk. 1, jf. § 21 for forsøg. T2 ApS var under byrettens afgørelse under konkurs, og der var derfor ikke nedlagt påstand om bødestraf, dog skulle T2 ApS betale 70.410 kr. til dennes forsvarer.

De eneste ændringer fra byret til landsret var, at forsvareren i landsretten havde gjort gældende, at overtrædelserne i forhold 1 og 2 skulle henføres under straffelovens § 290 a, og ikke § 290 som de tiltalte blev fundet skyldig i, i byretten. Dette tog landsretten derfor stilling til, hvorefter de jf. straffelovens § 3, stk. 1, 1. pkt. ændrede skyldsspørgsmålet til at være omfattet af § 290 a istedet. Slutteligt blev straffen for T1 nedsat fra 4 år til 3 år og 11 måneder.

12.3 Retstillingen i forhold til dommen

12.3.1 Fysiske personer

Dommen siger meget om selve forsættet til, at den tiltalte har vidst, eller bestemt formodet, at der var begået en førforbrydelse. Selvom det ikke er T1 der nødvendigvis har lavet vekslingen med V1, så kunne dette ikke være sket, uden T1 vidste det, eller at de ansatte lavede vekslingen efter hans instruks. Om pengene der blev vekslet, er der ligeledes bevisgjort, at T1 i det mindste bestemt formodede, at pengene stammede fra en strafbar forbrydelse, og at vekslingen af pengene derfor skete for at skjule disses ulovlige oprindelse. Det kan derfor udledes, at når det er bevist, at pengene stammer fra en førforbrydelse, er det nok at tiltalte bestemt formodede at pengene stammede fra strafbare lovovertrædelser.

Det lægges i samme omfang også til grund, at T1 har haft ledelsesmæssige tilsyn- og instruktionsbeføjelser overfor de ansatte, hvorfor det kan udledes, at han har været indblandet i den daglige kundeekspedering fra sine ansatte, ligesom han også selv foretog vekslinger. På baggrund af dette kan det udledes, at der med ledelsesmæssige tilsyn- og instruktionsbeføjelser også medfølger et større kendskab til aktiviteterne i virksomheden, og at man på baggrund deraf har større risiko for at blive idømt straf for fuldbyrdet hvidvask. Begrebet smurfing er ligeledes brugt i dommen, og hvis man begår smurfing, vil det give kraftig mistanke mod hvidvask, da dette anses som en metode for at skjule eller tilsløre penges oprindelse. Det må yderligere kunne udledes fra dommen, at det anses for en skærpende omstændighed, når forhold er begået over en længere periode, i tilfældet her to år. Det må også udledes, at når forbrydelsen sker systematisk og som led i erhvervsmæssig drift, vil det være en skærpende omstændighed.

12.3.2 Juridiske personer

For de juridiske personers vedkommende er det ligeledes muligt at udlede generelle forhold, der kan belyse retstilstanden for deres ansvar indenfor § 290 a. Som det også er tilfældet i U.2021.3543Ø, er det også her ejeren der er med til at begå de egentlige gerningsforhold. Da vekslebureauet er under konkurs, er der ikke rejst tiltale med henblik på bødestraf, jf. afsnit 8.2.

Som beskrevet i dommen, så skal der ikke meget til, før et selskab idømmes bødestraf for hvidvask, såfremt ejeren eller den daglige leder personligt er straffet for hvidvask. Det skyldtes, at det kan tilregnes *"... den juridiske person som sådan."*

13. AM2017.01.26Ø2

Sagen drejer sig om T1 samt T2 der i forening fra den 19. maj 2010 til den 17. november 2014 drev vekselkontoret T3 ApS, hvori der i den nævnte periode blev foretaget vekslinger for store millionbeløb. T1, T2 samt T3 ApS blev tiltalt for forsøg på hæleri af særlig grov beskaffenhed.

13.1 Sagens faktum

Angående forhold 1a blev der i perioden fra den 19. maj 2010 til den 13. september 2012 sket vekslinger i T3 ApS, til en samlet værdi på cirka 99.500.000 kroner, til 22 forskellige selskaber. T1 samt T2 er for forholdet tiltalt for forsøg på hæleri af særlig grov beskaffenhed og under særdeles skærpende omstændigheder, jf. straffelovens § 290, stk. 2, jf. stk. 1, jf. § 21, jf. § 88, stk. 1, 2. pkt.

Angående forhold 1b blev der i perioden fra den 1. januar 2012 til den 17. november 2014 igennem T3 ApS foretaget vekslinger for ikke under 124.000.000 kroner til tre kunder. Størstedelen af de penge der blev vekslet, var til 500-eurosedler. Tiltalte T3 ApS blev tiltalt for forsøg på hæleri af særlig grov beskaffenhed og under særdeles skærpende omstændigheder efter straffelovens § 290, stk. 1, jf. stk. 1, jf. § 306, jf. § 21, jf. § 88, stk. 1, 2. pkt.

Angående forhold 2a blev der i perioden fra den 1. januar 2012 til den 17. november gennem T3 ApS vekslet ikke under 124.000.000 kroner, hvor T1 og T2 stod for omveksling til 500-eurosedler for X1, X2 og X3. T1 og T2 blev efter dette forhold også tiltalt for hæleri og forsøg herpå af særlig grov beskaffenhed og under særdeles skærpende omstændigheder med samme tiltale som i forhold 1a. En stor del af vekslingerne, blev ikke blevet registreret for X1, X2 og X3.

Angående forhold 2b blev det samme anklagepunkt som i forhold 2a, anvendt. Her var det dog T3 ApS der blev tiltalt for hæleri af særlig grov beskaffenhed og under særdeles skærpende omstændigheder med samme tiltalte som i forhold 2b.

Det udtales i byretten, at T3 ApS er taget under likvidation. Der foreligger ingen oplysninger om, at likvidationen er afsluttet. Byretten har ikke valgt at lægge vægt på oplysningerne om, at selskabet formentlig er uden midler af betydning.

13.2 Sagens præmisser

Angående forhold 1a finder landsretten det bevist, at T1 var ejer og direktør i selskabet, samt T2 har fungeret som overordnet ansat med ledelsesansvar over den daglige drift, og dermed også

instruktionsbeføjelsen over de ansatte. T2 var ligeledes løbende til stede i forretningen. Henset til mængden af transaktioner med køb af kontante euro, fandt landsretten det bevist, at T1 og T2 med overvejende sandsynlighed havde indset, at de penge der blev overført fra de 22 selskaber, måtte stamme fra strafbare lovovertrædelser, ligesom der ikke var indberettet transaktioner i forbindelse med de 22 selskaber. Landsretten havde ved en samlet vurdering fundet det overvejende sandsynligt, at transaktionerne i 19 af disse 22 selskaber vedrørte udbytte fra strafbare lovovertrædelser. På baggrund af dette har T1 og T2 efter landsrettens vurdering haft forsæt til hæleri i relation til de beløb der blev overført og vekslet fra de 22 virksomheder. Landsretten havde ligeledes fundet det bevist, at T1 og T2 handlede i forening og efter aftale eller fælles forståelse. Efter landsretten vurdering, var det T1 der som direktør i T3 Aps, indhentede oplysninger om kunderne, og at det var ham der godkendte dem. T2 var efter landsrettens vurdering ansat med bemyndigelse til transaktionerne med banken for at gennemføre vekslingerne, ligesom han også stod for kundekontakten. T1 og T2 findes derfor skyldige i henhold til tiltalen i forhold 1a, og dermed dømt for forsøg på hæleri af særlig grov beskaffenhed og under særdeles skærpende omstændigheder. Landsrettens udtalelser svarer i det store hele til byrettens.

Angående forhold 1b nævnte landsretten blot, at de efter bevisførelsen havde fundet T3 ApS skyldig i tiltalen jf. de tiltaltes fremtrædende roller og domsfældelse i forhold 1a.

Angående forhold 2a fandt landsretten det bevist, at T1 og T2 var skyldige i tiltalen, og lagde særlig vægt på den mængde af penge der var vekslet, men ikke blevet registreret. Der blev samtidig lagt vægt på, at vekselkontoret i perioden fra den 1. januar 2012 til den 17. november 2014 købte cirka 180.000 stk. 500-eurosedler, hvilket udgjorde 96,8 % af kontorets samlede køb af euro. Landsretten tillagde ligeledes det vægt, at politiet havde beregnet hvor mange euro, der ikke kunne være indeholdt i de noterede transaktioner. Landsretten udtalte dog, at T1 ikke nødvendigvis havde kendskab til alle enkeltkunder som blev betjent på kontoret, men at han måtte have haft kendskab til disse. Landsretten fandt, af ovennævnte grunde bevist, at T1 og T2 vidste eller burde have en formodning om, at pengene stammede fra strafbare lovovertrædelser. Det blev ligeledes bevist, at T1 og T2 i forening har foretaget omvekslingerne til 500-eurosedler. T1 og T2 blev derfor fundet skyldige i henhold til tiltalen i forhold 2a, og dermed dømt for hæleri og forsøg herpå af særlig grov beskaffenhed og

under særdeles skærpende omstændigheder. Straffen blev for T1 og T2 samlet for forhold 1a og 2a fastsat til fængsel i 6 år.

Angående forhold 2 b nævnte landsretten blot, at de efter bevisførelsen havde fundet T3 ApS skyldig i tiltalen jf. de tiltaltes fremtrædende roller og domsfældelse i forhold 2a. Straffen fastsættes for T3 ApS samlet for forhold 1b og 2b til bøde på 92.000.000 kroner.

13.3 Retsstillingen i forhold til dommen

13.3.1 Fysiske personer

Efter domsfældelsen i forhold 1a, kan det udledes, at det tillægges betydning, at den ene tiltalte var ejer og direktør i selskabet, og den anden har fungeret som en ansat med overordnet ledelsesansvar over den daglige drift, og dermed instruktionsbeføjelsen overfor de ansatte. Ud fra mængden af transaktioner med køb af kontanter, må det udledes, at denne mængde (køb af 180.000 stk. 500-eurosedler) køb af kontanter pålægges stor betydning for, at de tiltalte med overvejende sandsynlighed, har indset, at de penge der blev vekslet for de 22 selskaber, stammede fra strafbare lovovertrædelser. Det kan også tillægges vægt, at de tiltalte havde forsæt til vekslingen, og at de ikke havde registreret en stor del af vekslingerne til tre kunder. At T1 er direktør uden kundekontakt, fritager ham ikke for ansvar, idet det blev bevist, at T1 og T2 handlede i forening.

13.3.2 Juridiske personer

Det må igen tillægges betydning, at en direktør samt overordnet ansat med tilsyn- og instruktionspligt er så nært knyttet til virksomheden, at hvis de ifalder straf, vil virksomheden ligeledes kunne dømmes for de samme forhold. På trods af T3 er under likvidation, fastsættes der bødestraf for T3. By- og landsret anfører begge, at selskabet formentlig er uden midler af betydning. Det er svært at udlede, hvorfor der gives bødestraf til en virksomhed under likvidation, men ikke for virksomheder under konkurs. Det må dog anses som en mulighed, at virksomheden er under tvangslikvidation, og der derfor reelt er en mulighed for genoptagelse af driften, hvorfor der i så fald skal foreligge bødestraf for forholdene.

14. Tfk2022.35

Sagen drejede sig om tre tiltalte, der blev fundet skyldige i hæleri af særlig grov beskaffenhed jf. straffelovens § 290, stk. 2, ved i en periode på cirka ti år at have modtaget udbytte fra, eller medvirket til at sikre og skjule udbytte fra bedragerier begået af deres mor, A. A var idømt fængsel i 6 år og 6 måneder for bedragerier, ved gennem en årrække at have anvist offentlige tilskudsmidler for i alt 113 millioner kr. Det samlede beløb udgjorde for T1 cirka 10,7 millioner kroner, for T2 cirka 3,5 millioner kroner og for T3 cirka 37,2 millioner kroner. Beløbene dækkede over pengeoverførsler, aktiver i form af heste, ejendomme, andelslejlighed og biler.

14.1 Sagens faktum

Sagen drejede sig om tre tiltalte, T1, T2 og T3, der hver især gennem en længere periode havde modtaget penge og/eller aktiver fra deres mor, A.

T1 havde i perioden fra den 4. januar 2008 til den 4. juli 2018 fået overført og indsat i alt 2.893.728 kr. på en bankkonto i Nordea Bank. T1 havde yderligere i tre tilfælde fra den 18. september 2009 til den 9. februar 2011 modtaget ejendomme/grunde beliggende i Sydafrika. T1 havde ligeledes i perioden fra den 20. maj 2010 til den 18. august 2017 indirekte modtaget i alt 625.996 kr. til dækning af diverse udgifter vedrørende en af ejendommene, ligesom der i perioden fra den 4. juli 2014 til den 26. januar 2016, samt den 17. juli 2018 til den 1. oktober 2018 blev overført henholdsvis 19.549 kr. og 4.164.606 kr. til en bankkonto i Sydafrika.

T1 boede i gerningsperioden fra januar 2008 til oktober 2018 hos A, men lod sig dog registrere som udrejst til Sydafrika den 6. juli 2018. I indkomstårene 2007-2018 havde T1 ingen skattepligtig lønindtægt i Danmark.

T2 havde i perioden fra den 16. januar 2007 til den 18. september 2018 modtaget, fået overført og indsat samlet 2.135.350 kr. på flere konti i Nordea Bank. T2 havde ligeledes den 8. juni 2009 via kontant indsat 500.000 kr., samt fået overført 50.000 kr. til Nordea Bank, hvilke T2 brugte til betaling af en andelslejlighed. T2 havde den 21. december 2011 via kontant betaling på 100.000 kr., samt to overførsler på 255.763 kr. henholdsvis den 23. februar 2012 og den 24. februar 2012 betalt en Land Rover Range, ligesom T2 den 28. september 2015 via kontant indsættelse modtog 120.000 kr., som T2 brugte til at betale 121.000 kr. og yderligere 50.000 kr. i kontanter den 29. september 2015 for en Audi A4 Avant.

T3 havde i perioden fra august 2007 til september 2018 fået overført og indsat 2.924.670 kr. på en bankkonto i Nordea Bank. T3 havde ligeledes i perioden juli 2018 til april 2012 indirekte via overførsler eller indsættelser til S GmbH fået overdraget 14.465.921 kr. som blev anvendt til afholdelse af udgifter, ridestævner, hesteindkøb, køb af en Audi RS5 samt kontanthævninger. I perioden omkring den 22. september 2008 fik T3 overdraget to heste til en værdi af 312.900 kr., som blev brugt til delbetaling af en anden hest. T3 havde yderligere i perioden omkring den 9. februar 2012 fået overdraget 9 heste til en samlet værdi af cirka 1.199.450 kr. T3 havde i perioden februar 2008 til marts 2015 via indirekte overførsler fået betalt hesteforsikringer for 820.005 kr. I perioden omkring den 31. oktober 2012 fik T3 ligeledes overdraget en hestetransporter til en værdi af cirka 776.920 kr., der indgik som delbetaling af en anden hestetransporter. T3 har yderligere i perioden fra juli 2009 til august 2012 fået overført eller indsat 7.067.085 kr på en bankkonto i Tyskland, og i perioden fra april 2012 til april 2013 fået overført 2.549.704 kr. til en erhvervskonto til T3's selskab, Sportshorses GmbH. I perioden fra juli 2012 til juli 2015 fik T3 overført 5.920.704 kr. til en privat bankkonto i Holland, og i perioden fra december 2012 til august 2013 fået overført 1.200.080 kr. til en erhvervskonto til T3's selskab, Sportshorses BV.

De tre tiltalte havde overordnet forklaret, at de gik ud fra, at de penge og værdier, som de modtog fra deres mor, A, stammede fra arv efter deres far der afgik ved døden den 8. december 2005. De tre tiltalte forklarede, at de troede pengene stammede fra livsforsikring, forældrenes opsparing og afkast fra investering i værdipapirer. De tiltalte forklarede, at de indså deres mor, A, for værende meget regelret. De tiltalte havde i det væsentlige ikke bestridt at have modtaget de angivne beløb, aktiver m.m. fra deres mor, A.

A og de tiltaltes far, M var ikke gift. M afgik som benævnt ved døden den 8. december 2005, og havde den 9. november 2005 oprettet notartestamente med det formål, at stille A som testamentsarving bedst muligt i forhold til hans livsarvinger. M opfordrede samtidigt sine livsarvinger til at meddele arveafkald, således A kunne opretholde hjem og bolig, samt sin hidtidige levemåde. Arveafkaldet blev underskrevet af alle tre tiltalte den 18. januar 2006. Det fremgår af boopgørelsen i boet efter M, at bobeholdningen udlagt til A udgjorde cirka 280.000 kr. efter boafgift.

Det lægges yderligere til grund, at A i løn fra Socialstyrelsen i perioden 2001 til 2018 i gennemsnit fik udbetalt cirka 20.000 kr. om måneden.

14.2 Sagens præmisser

Henset til det samlede omfang af A's bedrageri af op mod 117 millioner kroner, oplysningerne om hendes lønindtægter og arven samt hendes privatøkonomiske forhold i øvrigt, henholdt med beløbene omfattet af tiltalen samt oplysningerne om, at A udover pengeoverførsler har afholdt en række udgifter for de tiltalte. Ud fra det nævnte, fandt landsretten det værende ubetænkeligt at lægge til grund, at ingen af de penge eller aktiver, som sagens forhold 1, 3 og 4 vedrører, hidrørte fra midler, som A var kommet til på lovlig vis. Landsretten fandt det derudover også ubetænkeligt at lægge til grund, at ingen af beløbene eller aktiverne var medgået til sædvanligt underhold af eksempelvis familie, jf. straffeloven § 290, stk. 3.

Landsretten lægger til grund efter indholdet af en chattråd på WhatsApp, at A i hvert fald i et vist omfang involverede de tiltalte i sine privatøkonomiske forhold. På baggrund af ovenstående forhold, finder landsretten det ubetænkeligt at lægge til grund, at de tiltalte var klar over, at A efter faderens død i 2005 ikke var i besiddelse af et større millionbeløb.

14.2.1 Forhold 1 – T1

Landsretten tiltrådte byrettens opgørelser af pengeoverførsler, aktiver m.m., men lagde efter bevisførelsen til grund, at A yderligere finansierede bilkøb, afholdte udgifter ved fælles rejser, medbragte kontanter op til 20.000 kr. ved indrejse til Sydafrika. Derudover havde T1 dispositionsret over A's konto i Sydafrika, hvortil A fra Danmark overførte i hvert fald 12 millioner kroner.

Da det i medierne kom frem, at A havde begået bedrageri overfor Socialstyrelsen, kunne det efter bevisførelsen lægges til grund, at T1 fik overført 873.000 ZAR⁶² til sin egen konto, og at tiltalte T1 forsøgte at købe en ejendom i Sydafrika for 2,075 millioner ZAR⁶³. Landsretten fremhævede i sin begrundelse, at T1 i en korrespondance den 28. oktober 2018 på WhatsApp med en opsynsmand ved T1's hus, tog initiativ til at få ukendte personer til at afhente en sort bil, dokumenter, et kamera

⁶² Svarende til cirka 393.000 DKK

⁶³ Svarende til cirka 933.000 DKK

og en diamant fra ejendommen. Det kunne ligeledes lægge til grund, at T1 i oktober 2018 satte sin Land Rover Discovery til salg for 210.000 ZAR⁶⁴, samt at T1 den 23., 24., og 26., oktober 2018 hævede i alt 1,05 millioner ZAR⁶⁵ fra sin sydafrikanske konto.

Efter indholdet af familiechatråden på WhatsApp blev det for T1's vedkommende lagt til grund, at vedkommende var bekendt med, at familien havde adgang til betydelige midler til køb af bl.a. yderligere ejendomme i Sydafrika end dem, T1 selv var i besiddelse af. Yderligere blev det lagt til grund, at T1 var bekendt med, at T3 ejede heste, som T3 kunne sælge for at købe en ny bil, samt at både T3 og T2 kørte i dyre biler. Yderligere blev det lagt til grund, at A i familiechatten efter udfaldet af sin skattesag i marts 2018 over for sine tre børn gav udtryk for, at hun måtte finde en anden måde at snyde på, hvilket T1 og T2 aktivt tilsluttede sig til.

I henhold til ovenstående betragtninger fra landsretten, vedrørende de økonomiske forhold i T1's familie samt omfanget af de penge og aktiver som T1 over en 10årig periode havde modtaget fra A, fandt landsretten uanset T1's forklaringer, at T1 i hvert fald indså, at det var muligt, at midlerne stammede fra kriminalitet, og at T1 accepterede denne mulighed for det tilfælde, at det faktisk forholdt sig på denne måde.

Efter bevisførelsen i landsretten blev det ligeledes lagt til grund, at A udover overførsler og overdragelser omfattet af forhold 1 også finansierede T1's køb af blandt andet en Land Rover Range Rover, som han senere udskiftede til en Land Discovery. Det blev yderligere lagt til grund, at T1 var bekendt med, at A medbragte kontanter i størrelsesordenen 10.000-20.000 kr., når A kom til Sydafrika fra Danmark, at A ad flere omgange afholdt udgifter til deres fælles længerevarende rejser til USA, og at T1 levede af midlerne på A's sydafrikanske konto, som T1 havde dispositionsret over.

Landsretten tiltrådte i overensstemmelse med byrettens bevisresultat, at T1 var skyldig i forhold 1.

⁶⁴ Svarende til cirka 95.000 DKK

⁶⁵ Svarende til cirka 472.000 DKK

14.2.2 Forhold 3 – T2

Af landsretten blev det fremført, at der i gerningsperioden var indsat yderligere 714.027 kr., bestående af 183 kontantindsættelser, som ikke var omfattet af tiltalen. Derudover tiltrådte landsretten byrettens opgørelser af pengeoverførsler, aktiver, køb af biler m.m.

T2 havde overordnet forklaret, at hun havde modtaget penge fra A, blandt andet med henblik på betaling af A's regninger, at T2 gik ud fra, at A's midler stammede fra arv m.v., og at hovedparten af T2's kontantindsættelser på hendes konti var sket med midler fra hendes kæreste, B. Det fremgik af B's selvangivelser i perioderne 2007-2009, 2012-2013 og 2017-2018 at B ikke havde nogen skattepligtig lønindtægt, men modtog offentlig forsørgelse i form af kontanthjælp. A har til B's konti overført henholdsvis 104.500 kr. i 2013, 45.000 kr. i 2016 og 185.750 kr. i 2018. Det måtte lægges til grund, at A i perioden 1997-2018 rådede over større kontantbeløb, idet A hævede i alt 25.166.868 kr. i kontanter fra sine bankkonti.

Det fremgår af et budget fundet hos A, at hun heri havde anført 2.984.000 kr. liggende kontant i en bankboks, og at hun rådede over en bankboks, der befandt sig hos Nordea Hvidovre, hvor T2 tillige rådede over en bankboks. Af videoovervågning i Nordea Hvidovre ses det blandt andet, at T2 og T3 den 24. september 2018, to dage efter A var rejst til Sydafrika – åbnede dels A's bankboks 4467 samt bankboks 3096 tilhørende T2. Det lægges derfor til grund, at T2 havde adgang til nøglen der passede til A's bankboks 4467. Bankboks 4467 tilhørende A, samt bankboks 3096 tilhørende T2 var tomme ved politiets ransagning af dem i oktober 2018.

Landsretten fandt, at T2 havde afgivet skiftende og modstridende forklaringer om blandt andet kontooverførsler fra A, og om kontantindsættelser.

Efter det ovenfor anførte samt efter bevisførelsen i øvrigt, herunder oplysningerne om A's pengeoverførsler og overdragelser til hendes to andre børn, T1 og T3, fandt landsretten det ubetænkeligt at lægge til grund, at alle kontantindsættelser og kontantbetalinger omfattet af sagens forhold 3 hidrører fra A.

Efter indholdet af familiechatten på WhatsApp, blev det yderligere lagt til grund, at T2 var bekendt med, at familien ejede ejendomme i Sydafrika, at T3 ejede heste, samt at både T3 og T1 kørte i dyre biler. T2 var endvidere bekendt med, at A finansierede en række udgifter for T2 og T2's søskende, herunder ferier i blandt andet Sydafrika. Ud fra samtalen lagde landsretten yderligere til grund, at

A efter udfaldet af hendes skattesag i marts 2018 over for sine børn gav udtryk for, at A måtte finde en anden måde at bedrage på, hvilket T1 og T2 aktivt tilsluttede sig. T2 kom i den forbindelse med konkrete forslag til, hvordan A kunne bedrage

På denne baggrund, indledningsvist om de økonomiske forhold i de tiltaltes familie, samt henset til omfanget af de penge og aktiver, som T2 direkte eller indirekte over en cirka 10-årig periode havde modtaget fra A, fandt landsretten uanset T2's forklaringer, at T2 i hvert fald indså, at det var muligt, at midlerne stammede fra kriminalitet, og at T2 accepterede denne mulighed for det tilfælde, at det faktisk forholdt sig på denne måde.

Landsretten tiltrådte herefter i overensstemmelse med byrettens bevisresultat, at T2 var skyldig i sagens forhold 3.

14.2.3 Forhold 4 – tiltalte T3

Landsretten tiltrådte byrettens opgørelser af pengeoverførsler, aktiver, køb af biler m.m.

T3 har overordnet forklaret, at T3 kun i begrænset omfang var klar over, hvilke beløb og værdier der var tilgået vedkommende fra A, og at det blandt andet var T3's indtryk, at salg af heste kunne finansiere udgifterne ved hestesporten. Yderligere troede T3, at pengene stammede fra arv, samt at A var en meget korrekt og ordentlig person.

Landsretten lagde til grund, at S GmbH løbende og hovedsageligt månedsvist afregnede udgifter til T3's ophold, at fakturaerne blev udstedt til A, og fra marts 2012 til Sporthorses GmbH, samt at alle underbilag til en faktura var godkendt af T3. Af den grund var T3 løbende opdateret på udgifterne.

Efter bevisførelsen kunne det lægges til grund, at T3 var involveret i driften af sit tyske selskab Sporthorses GmbH, til hvilke der var indgået betydelige midler fra A i form af pengeoverførsler, samt aktiver i form af heste og biler.

T3 oprettede som eneanpartshaver selskabet Sporthorses B.V. i Holland med driftsformålet at have hestehold og rideskole, samt handel med heste. I perioden 2013-2015 kørte selskabet med negative resultater på hhv. 441.941 og 506.171 EUR, hvilket bogholderen foreholdt T3. Det blev derfor lagt til grund af landsretten, at T3 var klar over, at det hollandske selskab blev drevet med tab og således

ikke var selvfinansierende gennem fortjeneste ved køb og salg af heste. Efter T3's forklaring blev det yderligere lagt til grund, at T3 godkendte alle regninger, som det hollandske selskab betalte.

Efter familiechatten på WhatsApp kunne det lægges til grund, at T3 var bekendt med, at familien havde adgang til betydelige midler til køb af blandt andet yderligere ejendomme i Sydafrika end den ejendom, som T3 selv ved flere lejligheder havde holdt ferie i. Derudover blev det lagt til grund, at både T1 og T2 kørte i dyre biler. T3 var endvidere bekendt med, at A finansierede en række andre udgifter for T3 og T3's søskende, herunder til ferier blandt andet i Sydafrika.

Det kunne yderligere lægges til grund efter indholdet af familiechatten på WhatsApp, at A efter udfaldet af vedkommendes skattesag i marts 2018 over for sine tre børn aktivt gav udtryk for, at hun måtte finde en måde at bedrage på, hvilket T1 og T2 aktivt tilsluttede sig, men at T3 har været bevidst om dette.

Udover det ovenfor anførte om blandt andet T3's indsigt i de økonomiske konsekvenser forbundet med T3's ophold i Tyskland og Holland, samt om vedkommendes forbrug af midlerne fra de konto, som T3 var dispositionsberettiget til, lægges det af landsretten til grund, at T3 henset til sit mangeårige virke inden for hestesporten havde de fornødne forudsætninger for at vide, at hestesporten, herunder ophold på det eksklusive stutteri, S GmbH, var særdeles bekosteligt.

På denne baggrund, herunder det indledningsvist anførte om de økonomiske forhold i de tiltaltes familie, samt henset til omfanget af de penge og aktiver, som T3 direkte eller indirekte over en cirka 10-årig periode havde modtaget fra A, fandt landsretten det uanset T3's forklaringer, at T3 i hvert fald indså, at det var muligt, at midlerne stammede fra kriminalitet, og at T3 accepterede denne mulighed for det tilfælde, at det faktisk forholdt sig på denne måde.

Landsretten tiltrådte herefter i overensstemmelse med byrettens bevisresultat, at T3 var skyldig i sagens forhold 4.

14.3 retsstillingen i forhold til dommen

I denne dom blev de tiltalte kendt skyldige efter hæleri-paragraffen, og det vil derfor ikke kunne analyseres som direkte værende hvidvask. Alligevel må det dog erkendes, at forholdene udadtil kan

være karakteriseret som værende hvidvask. Derfor må det analyseres, hvorfor de tiltalte dømmes for hæleri, og ikke hvidvask.

Fælles for alle tre tiltalte er det, at landsretten tiltræder byrettens opgørelser om pengeoverførsler, aktiver m.m., men finder det derudover også bevisgjort, at A yderligere finansierede bilkøb, afholdt udgifter ved fælles rejser, medbragte kontanter til Sydafrika til fælles brug. Henset til bedrageriet begået af A af op mod 117 millioner kroner, oplysninger til hendes lønindtægter og arven samt hendes privatøkonomiske forhold, finder landsretten det ubetænkeligt at lægge til grund, at ingen af de penge eller aktiver, som sagens forhold 1, 3 og 4 vedrører, hidrører midler, som A er kommet til på lovlig vis. Derfor er T1 tiltalt for bedrageri af cirka 10,7 millioner kroner, T2 for cirka 3,5 millioner kroner, og T3 for 37,2 millioner kroner, hvoraf ingen af pengene stammede fra lovlige aktiviteter, eller sædvanligt underhold jf. straffeloven § 290, stk. 3. Alle de tre tiltalte har altså *uberettiget modtaget* udbytte, der er opnået ved en strafbar lovovertrædelse jf. straffelovens § 290, stk. 1.

Dommen siger ligeledes meget om det forsæt de tre tiltalte har for at bedrage. T1 og T2 har aktivt tilsluttet sig, at A skulle fortsætte med at bedrage og må derfor også have indset, at A *havde* bedraget, og at midlerne A besad derfor kunne stamme fra kriminalitet. Efter mediedækningen af A's bedrageri, har T1, T2 og T3 alle medvirket til at *skjule* aktiver. T1 har hævet en stor sum penge, forsøgt at købe en ejendom samt forsøgt at få fjernet hans dyre bil. T2 og T3 har i fællesskab tomt en bankboks, ejet af A, samt en bankboks ejet af T2, formentlig med henblik på at skjule kontanter.

Alle de tre tiltalte blev dømt efter straffelovens § 290, stk. 2, som er den forhøjede strafferamme, og begrundes af landsretten med 1) grovheden af forholdene, 2) det beløbsmæssige omfang, den betydelige økonomiske vinding, samt, 3) den kontinuerlige årrække forholdene er begået over.

Ud fra den forhøjede strafudmåling kan det derfor udledes, at 3,5 millioner kroner tillægges vægt som værende et groft beløbsmæssigt omfang, at gerningsforhold begået over 10 år anses som værende kontinuerligt, samt den egne økonomiske vinding også tillægges vægt ved et beløb på 3,5 millioner kroner.

15. Hæleri-domme før den 1. juli 2018

For yderligere at belyse retstilstanden for hvidvask, vil der i det følgende blive gennemgået hæleri-domme afsagt inden hvidvaskparagraffen trådte i kraft. I disse domme vil sagens faktum blive sammenlignet med præmisserne udledt fra dommene, for slutteligt at kunne afgøre, hvorvidt der ville være sket domfældelse for hvidvask, hvis dommen havde været for retten efter den 1. juli 2018. Dommene vil blive analyseret ud fra de tre gerningsindhold i hvidvaskparagraffen der er redegjort for tidligere i afsnit 6.3; udbytte og vinding, penge samt konvertere eller overføre for at tilsløre eller skjule oprindelsen af udbyttet.

15.1 TfK2018.569/2

I dommen blev T tiltalt for hæleri efter straffelovens §290 stk. 1, da T havde medvirket til overførsel af penge som uidentificerede gerningsmand havde hacket. Pengene blev efterfølgende brugt til køb af bitcoins.

15.1.1 Sagens faktum

T havde i perioden den 11. januar 2016 til den 18. januar 2016 medvirket til at sikre to personer udbyttet fra hacking af to bankkonti. T havde via dba.dk fået kontakt til L, hvor han gennem 270 mails havde medvirket til at 324.500 kr. fra J og G's konti i Nordea Bank blev overført til henholdsvis H og N, som efterfølgende anvendte størstedelen af pengene til handel med bitcoins. Disse bitcoins blev efterfølgende overført til en person i udlandet, hvor tiltalte i alt fik et udbytte på ca. 20.000 kr. for sin medvirken. J, G samt Nordea bank A/S havde til sammen et tab på 324.500 kr. Udbyttet kom fra hacking af Nordeas netbank fra J og G's konti.

T har forklaret, at han troede det var nogle kinesiske pokerspillere der ville have penge ud af landet. Det var T der gennem korrespondance med L foreslog at bruge bitcoins, således at der ikke skulle betales skat af pengene. Det var T der kontaktede H og N for at købe bitcoins af vedkommende, og T fik således en aktiv rolle i sin medvirken af overførslerne af pengene.

15.1.2 Sagens præmisser

Retten fastslog, at der ved en strafbar handling blev overført samlet 324.500 kr. til to konti som tilhørte H og N. Retten lagde derudover til grund, at T i perioden mellem den 11. januar 2016 og den 18. januar 2016 igennem korrespondance med L, medvirkede til at pengene efterfølgende blev brugt til handel med bitcoins, som efterfølgende blev overført til en person i udlandet. Ligesom at T i forbindelse med sin medvirken fik et udbytte på cirka 20.000 kr.

Retten fandt yderligere gennem T's egen forklaring, hans dårlige mavefornemmelse og at han samtidig blev lidt mistænksom, at T måtte indse at det var overvejende sandsynligt, at pengene stammede fra strafbare forhold.

T blev derfor erklæret skyldig efter straffelovens §290 stk. 1, og fik 6 måneders fængsel, hvori 60 dage af straffen var ubetinget, og de resterende måneder var betinget med de anførte vilkår. Retten har ved strafudmålingen lagt vægt på, at T's medvirken har været af afgørende betydning for at bringe penge ud af landet.

15.1.3 Dommen i forhold til straffelovens §290 a

Hvis man ser på hvorvidt der er opnået udbytte fra en strafbar lovovertrædelse, er det i dommen klart fastlagt, at pengene stammer fra hacking af bankkonti, hvorved førforbrydelsen med udbytte er opfyldt.

Pengebegrebet er ligeledes nemt at fastsætte, da udbytte direkte er en pengeoverførsel.

Hvorvidt pengene er konverteret må der igen henses til forarbejderne angående virtuelle valutaer. I forarbejderne er det som nævnt tidligere skrevet klar, "investering af pengene, være sig i ... vil også være en konvertering, der er omfattet af bestemmelsen, når det sker for at skjule eller tilsløre udbyttets ulovlige oprindelse. Dette gælder også ved investering (køb af) virtuel valuta (f.eks. bitcoin)." Konverteringen er altså ved købet af bitcoin opfyldt, hvorfor der må foretages en vurdering af, hvorvidt de bliver købt for at tilsløre eller skjule pengenes oprindelse. Som det fremgår af korrespondancen mellem T og L, har T foreslået køb af bitcoin for at undgå at betale skat af pengene. Det må, på trods af T's forklaring om, at han købte bitcoin for at undgå at betale skat, give en kraftig formodning om, at dette kunne være sket for, at skjule hvor pengene oprindeligt kom fra. Eftersom der ikke har været bevisførelse der direkte har omhandlet en sløring eller at skjule udbyttet, kan det ikke med sikkerhed siges, at sagen var endt med domsfældelse for hvidvask, hvis forholdet var begået efter straffelovens § 290 a's ikrafttræden.

15.2 U.2021.1108

I dommen blev T kendt skyldig i overtrædelse af straffelovens §290 stk. 2, da han gennem perioden fra 2013 til 2019 fragtede 30 millioner kroner fra Danmark til Makedonien gennem hans arbejde som chauffør.

15.2.1 Sagens faktum

T havde i perioden 2013 til juni 2019 transporteret 30 millioner kroner fra Danmark til Makedonien. 37 gange havde T modtaget kontantbeløb fra A, B og D, som T efterfølgende fragtede til Makedonien gennem hans arbejde som chauffør. Transporten var sket i forening og efter fælles aftale med A, B, C og D. C havde i mindst et tilfælde modtaget pengene i Makedonien. T modtog som betaling 1% af de beløb som blev transporteret. T havde ikke på noget tidspunkt i perioden stillet spørgsmålstegn til hvor pengene kom fra.

15.2.2 Sagens præmisser

Retten finder det godtgjort at pengene stammede fra en strafbar lovovertrædelse, og at det findes uden betydning, at det ikke er fastlagt hvilken form for kriminalitet pengene stammede fra. Derudover fastslog retten at T vidste eller havde en formodning om at pengene stammede fra en strafbar handling, da T i forløbet bevidst havde sørget for at holde sig i uvidenhed ved ikke at stille spørgsmål til pengene.

Retten fandt det derudover godtgjort at T har handlet i forening med A, B og D, da T har haft tæt kontakt med de nævnte i forbindelse med forløbet.

T findes derfor skyldig i straffelovens §290 stk. 2, og blev ikendt 4 års fængsel. Retten har ved strafudmålingen lagt vægt på antallet af transporter og på beløbets størrelse.

15.2.3 Dommen i forhold til straffelovens §290 a

Hvis man ser på hvorvidt der er opnået udbytte fra en strafbar lovovertrædelse, finder landsretten på baggrund af byrettens resultat det godtgjort, at "de penge som T forestod transporten af fra Danmark til Makedonien, i det hele hidrører fra en strafbar lovovertrædelse." Desuden finder landsretten "...af de grunde som byretten har anført, at T vidste eller havde en bestemt formodning om, at pengene hidrørte fra en strafbar lovovertrædelse". Der er altså ingen tvivl i sagen om, at pengene stammer fra en ikke nærmere bestemt førforbrydelse.

Pengebegrebet er i sagen opfyldt, da T transporterer kontanter.

Hvorvidt pengene er konverteret eller overført må der henvises til TfK.2021.727, hvor tiltalte bliver dømt for transport af 218.000 euro. De to sagers meget sammenlignelige forløb gør, at pengene i denne sag også må anses som værende overført.

Slutteligt hvorvidt overførslen er sket for at skjule eller tilsløre udbyttet ulovlige oprindelse, må der igen henvises til TfK.2021.727. Det kan af uvisse årsager ikke udledes, hvorfor de to domme ender ud med domsfældelse for hhv. hvidvask, samt hæleri. En tanke må dog være, at anklageren med tiltalespørgsmålet har gået efter 'den sikre', domsfældelse efter hæleri, samt der i førnævnte sag var tale om en tilståelsessag.

16. Retstilstanden ud fra dommene

Med henblik på at fastsætte retstilstanden på området for hvidvask og hæleri for henholdsvis de fysiske og juridiske personer, vil der i følgende afsnit blive sammenholdt præmisser fra de analyserede domme ovenfor. Dommene vil blive sammenholdt ud fra de tre gerningsindhold i straffelovens § 290 a om hvidvask, som der er redegjort for i afsnit 6.3.

16.1 Udbytte og vinding

Som det fremgår i straffelovens § 290 a, skal der være tale om *"... penge, som direkte eller indirekte er udbytte af en strafbar lovovertrædelse."* Som der blev redegjort for i 6.3.1 og 6.3.2, dækker udbytte både over en direkte økonomisk gevinst, men derudover også i andre ting, der kan omsættes til penge.

Ifølge forarbejderne kræves det ikke, *"at nogen er dømt eller kan dømmes for førforbrydelsen. Det er heller ikke et krav, at det påvises, hvilken førforbrydelse udbyttet stammer fra. Det vil være tilstrækkeligt til at dømme for hvidvask, at det bevises, at udbyttet stammer fra en eller flere ikke nærmere konkretiserede strafbare lovovertrædelser. Kan det ikke anses for bevist, at udbyttet stammer fra en eller flere strafbare lovovertrædelser, kan der dømmes for forsøg på hvidvask, hvis tiltalte havde forsæt til, at udbyttet stammede fra en eller flere strafbare lovovertrædelser."* Ud fra dommene kan det udledes, at i de tilfælde, hvor byretten eller landsretten mente, at de tiltalte vidste eller havde en formodning for, at midlerne stammede fra en strafbar lovovertrædelse, at her blev de tiltalte straffet for forsøg. Det vil sige, at når der således ikke kunne bevises med sikkerhed, at midlerne stammede fra en strafbar lovovertrædelse, så blev de tiltalte straffet for forsøg hvis de havde det fornødne forsæt til, at de tiltalte burde have indset, at midlerne stammede fra forbrydelser. Byretten og landsretten slog hårdt ned på, at de tiltalte burde have en formodning om at midlerne var fra strafbare lovovertrædelser, når de tiltalte havde ledelses- og

instruktionsbeføjelser i virksomhederne, enten som direktør og leder, eller som overordnet ansat. I de tilfælde hvor de fysiske personer blev dømt for fuldbyrdet hvidvask, gjorde de tiltalte virksomheder det ligeledes, såfremt de dømte fysiske personer var direktører, ejere eller havde det daglige ledelsesansvar. Det samme er tilfældet hvor de fysiske personer som var tiltalt, blev dømt for forsøg, enten efter straffelovens §290 eller §290 a, blev virksomhederne også konsekvent dømt for forsøg. Der blev udstedt bødestraffe i de sager, hvor dette ville give mening, jf. afsnit 8.2.

Yderligere er det efter forarbejderne samt U.2021.3543 ikke et krav, at førforbrydelsen er sket under den danske jurisdiktion. I U.2021.3543 blev der fastslået hvidvask, til trods for, at de implicerede selskaber var beliggende i flere jurisdiktioner. I dommen havde selskaberne hjemsted i både Danmark, Tyskland og Storbritannien. Der er derfor en større sandsynlighed for, at førforbrydelsen er sket udenfor Danmarks grænser. Der lægges heri vægt på, at de tiltalte vidste, eller havde en helt bestemt formodning om, at pengene stammede fra kriminelle aktiviteter. I Tfk2021.727 forsøges der ikke at klargøre, hvor midlerne stammer fra. Det må dog vurderes, at tiltaltes søgning på "egnede biler til transport", samt at pengene lå skjult i bilen, klart har været en indikation af, at pengene ikke skulle opdages, og at tiltalte var vidende om, at midlerne stammede fra strafbare lovovertrædelser. Byretten og landsretten slog i dommene hårdt ned på de tiltaltes handlinger, som kunne indikeres, at de tiltalte måtte have en formodning for at midlerne var fra strafbare lovovertrædelser. Yderligere må det udledes, at 218.000 euro er en betydelig mængde, som man ikke blot transporterer på tværs af landegrænser uden en deklaration til SKAT, så der hermed fremstår et transaktionsspor for pengene. Dermed må det udledes ud fra gerningsmandens handlinger, at pengene stammede fra kriminelle aktiviteter. I Tfk2022.222 er det en tilståelsessag, hvor tiltalte tilstod at have begået hvidvask. Det er derfor i denne sag ikke nødvendigt at undersøge hvorvidt pengene stammer fra kriminelle aktiviteter, da tiltalte i sin vidneforklaring fortalte, at det var kriminelle midler. Ud fra denne sags oplysninger kunne dette dog også nemt fastslåes, da førforbrydelsen bestod i, at udskrive fiktive fakturaer, hvilket er ulovligt. Den sidste sag, Tfk2022.35 hvor de tiltalte dømmes for hæleri har førforbrydelsen allerede været for retten, hvor moderen A, er dømt for bedrageri. Det er derfor bevist, at midlerne stammer fra en førforbrydelse, hvor gerningsmanden, som den eneste i de analyserede domme allerede er blevet dømt.

Det må derfor følge på baggrund af retspraksis, at der ikke behøver blive klargjort, hvor midlerne stammer fra, blot de har karakter af, at være ulovlige. Det kan være sig i betydeligt store mængder

kontanter, i form af fiktive fakturaer samt andre forhold der har til formål at skjule pengene for omverdenen, da de hermed må fremstå som ulovlige. For at der skal blive dømt for forsøg, skal det stå uklart hvor midlerne stammer fra, eller at der eksempelvis står penge på et selskabs konti, som endnu ikke er overført grundet beslaglæggelse af politiet inden overførslen er sket jf. TfK.2022.222.

16.2 Penge

Som det står i straffelovens § 290 a, skal der være tale om *penge*. Efter redegørelsen i afsnit 6.3.2 er det fastslået ud fra forarbejderne, at udbyttet ikke i første omgang behøver bestå af penge. Det kan godt være en stjålet ting, der derefter konverteres til penge. Redegørelsen fastslog dog, at virtuelle valutaer ikke er omfattet af pengebegrebet, trods det er accepteret som betalingsmiddel i minimum en stat, og samtidig er blevet mere attraktivt at handle med. I flere af dommene er det således ikke nødvendigt at analysere på, hvorvidt pengebegrebet er opfyldt, i og med det er kontoindeståender. I en del af dommene omhandler det vekselkontorer, og her er pengebegrebet i sig selv opfyldt. Der er ligeledes i en af dommene tale om kontanter. I TfK2022.35 er der overført både penge samt aktiver, hvorved gerningsindholdet i visse tilfælde er opfyldt i form af overførslerne. Det kan være svært at vurdere, hvorvidt aktiverne er omsat til penge, det må dog lægges til grund, at der bliver overført et aktiv i form af heste til T3's firmaer, som herefter brugte hestene til at skabe omsætning. Det må dog imidlertid ikke kunne konkluderes ud fra analysen, at en omsætning skabt på overførte aktiver, er en konvertering til penge. Hvis hestene var blevet solgt, havde det opfyldt gerningskriteriet *penge*.

16.3 Konvertere eller overføre

Som det står i straffelovens § 290 a, skal der være tale om en *konvertering* eller *overførsel* af penge. Efter redegørelsen i 6.3.3 er det fastslået ud fra forarbejderne, at en konvertering kan være at udskifte noget, med noget andet. Med overføre menes der jf. forarbejderne, som omtalt i afsnit 6.3.3, at man overfører penge til en konto ejet af en anden, eller overfører kontanter til en anden. Det er ligeledes et krav, at konverteringen eller overførslen skal være sket, "*... for at skjule eller tilsløre den ulovlige oprindelse.*" jf. afsnit 6.3.3.

I dommene er det ret ligetil at se når der enten bliver konverteret eller overført penge. I U.2021.3543 er der pengetransaktioner gennem de tiltalte virksomheder, der i det store hele viser

ind- og udbetalinger af nogenlunde lige store beløb, samt der i alle 3 firmaer ikke er nogen egentlige driftsposteringer. Det anses derfor som værende forsøg på at tilsløre eller skjule pengene. I Tfk.2022.222 bliver der overført penge til udenlandske selskabskonti. Efter dokumentaren på DR bemærkes det, at pengene der bliver overført til mere end 400 virksomheder, på en eller anden måde til sidst ender hos gerningsmændene i enten kontanter, eller gennem en hvidvaskproces.⁶⁶ Herefter får gerningsmændene pengene til at fremstå som lovlige, og derfor anses handlingen som værende et forsøg på at tilsløre pengene, og give dem et transaktionsspor der udadtil ser lovligt ud. I Tfk.2021.727 om transporten af kontanter må det udledes, at en overførsel af kontanter fra en ejermand til en anden, ligeledes vil blive anset som en overførsel. Handlingen er sket for at enten at skjule pengene for senere brug i form af kontanter, eller tilsløring i form af, at pengene ikke har det fornødne transaktionsspor.

I Tfk.2022.35 om de tre tiltalte børn, er det sværere ud fra bevisførelsen at vurdere, hvorvidt der er foregået konvertering eller overførsler af penge. Det skal igen bemærkes, at den blotte modtagelse af penge *ikke* er kriminelt i forhold til hvidvask. Det må dog bemærkes, at eksempelvis T1 har ejet en diamant samt en Land Rover Discovery. Med disse aktiver sat op i mod, at T1 i perioden fra 2007-2018 ingen skattepligtig indkomst havde i Danmark, må det anses som værende meget sandsynligt, at disse aktiver er købt med penge der hidrører fra A, og dermed vil *konverteringen* for T1 være opfyldt. For T2's vedkommende må det bemærkes, at hun i perioden 2007-2009, 2012-2013 og 2017-2018 ikke havde nogen skattepligtig indkomst, men har modtaget kontanthjælp. Henset til T2's modtagelse kontanthjælp i 7 ud af 12 indkomstår, må det anses som værende meget sandsynligt, at hendes ejerskab af en andelslejlighed samt en Land Rover Range er sket med midler hidrørende fra A, og dermed vil *konverteringen* for T2 ligeledes være opfyldt. For T3's vedkommende er det sværere at anføre hvad hun selv har haft af indtægt, men med pengeoverførsler i en størrelse af 2.924.670 kr., samt fået overdraget større millionsummer til hendes virksomheder i Tyskland og Holland til afholdelse af udgifter. Set i lyset i T3's samlede modtagelse af værdier op mod 37,2 millioner, må det ligeledes værende meget sandsynligt, at hendes firmaer i Tyskland og Holland har været drevet med midler hidrørende fra A, og dermed vil *konverteringen* for T3 ligeledes være opfyldt.

⁶⁶ DR1, *pengejægerne*, sæson 3, episode 1

Som nævnt i afsnit 6.3.3, skal denne konvertering eller overførsel være sket, ”... for at skjule eller tilsløre den ulovlige oprindelse.” Eftersom det i U.2021.3543 er fastslået, at hvidvask-forhold der er foregået inden ikrafttrædelsesdatoen, skal dømmes efter 290 a, i så fald forholdene før ikrafttrædelsesdatoen falder ind under 290 om hæleri, vil der i disse tilfælde skulle føres bevis for, at behandlingen af pengene er konverteret eller overført for derved at skjule eller tilsløre pengenes oprindelse. Der vil derfor foreligge muligheden for, at dømme efter hvidvask i så fald forholdene før den 1. juli 2018 var hæleri, men på nuværende tidspunkt opfylder kravene til domsfældelse for hvidvask.

I Tfk.2022.35 kan det ud fra bevisførelsen nævnes, at der ikke er procederet for, hvorvidt køb af en diamant, dyre biler osv., er sket med henblik på at skjule eller tilsløre pengenes oprindelse, og derfor har der ikke været det fornødne retlige grundlag for domsfældelse for hvidvask. Handlingen der bliver begået da T2 og T3 to dage efter A's udrejse til Sydafrika, hvor T2 og T3 tømmer A's bankboks, må dog ses som kraftigt mistænkeligt, og en mistanke om, at dette er sket for at skjule pengene må anses som værende begrundet. I tilfælde hvor penge endnu ikke er overført, vil der kunne straffes for forsøg på hvidvask jf. Tfk.2022.222 hvor der stod penge på en konto, som *endnu* ikke var overført på samme måde, som det var foregået inden. Det vil dog i denne sag i sidste ende falde på, at man ikke vil have mulighed for at bevise, at pengene fra bankboksen skulle hvidvaskes, da der i perioden inden ikke var begået hvidvask.

17. Konklusion

Fælles for hæleri og hvidvask er det, at der skal være begået en førforbrydelse. Denne førforbrydelse var allerede af hæleri-bestemmelsen fastlagt til, at gælde alle former for forbrydelser. Med udskillelsen af den selvstændige hvidvaskparagraf, er der således ikke foreslået nogen nykriminalisering, og det konkluderes derfor, at det for hvidvask også er gældende, at enhver forbrydelse er egnet til at være en førforbrydelse. For udbyttet af denne førforbrydelse, adskiller hvidvaskparagraffen sig således, at udbyttet enten skal være i penge, eller at det efterfølgende konverteres til penge. Eksempelvis hvis gerningsmanden stjæler en bil for derefter at sælge den. I samtlige analyserede domme er udbyttet direkte i penge, hvorfor det udelukkende kan konkluderes ud fra forarbejderne, at udbyttet godt kan være andet end penge, såfremt det efterfølgende konverteres til penge. I hvidvaskparagraffen er det forholdsvis nye begreb 'selvhvidvask' indeholdt, hvilket er udtryk for, når gerningspersonen er den samme til henholdsvis førforbrydelsen, samt selve hvidvasken.

I dommene kan det udledes, at i de tilfælde, hvor byretten eller landsretten mente, at de tiltalte vidste eller havde en formodning for, at midlerne stammede fra en strafbar lovovertrædelse, at her blev de tiltalte straffet for forsøg. Det vil sige, at når der således ikke kunne bevises med sikkerhed, at midlerne stammede fra en strafbar lovovertrædelse, så blev de tiltalte straffet for forsøg hvis de havde det fornødne forsæt til, at de tiltalte burde have indset, at midlerne stammede fra forbrydelser. De omstændigheder henholdsvis byretten og landsretten have mest fokus på i domsanalyserne var, hvorvidt de tiltalte havde ledelses- og instruktionsbeføjelser. Her var fokuspunktet således de tiltalts tilknytning og rolle i virksomhederne, og ikke på hvem der reelt var direktør og ejer i virksomhederne. Det kan derfor udledes, at for at gerningspersonen kan straffes for fuldbyrdet hvidvask straffelovens § 290, samt fuldbyrdet hæleri efter § 290 a, må det kræves at det bevises, at udbyttet stammer fra en strafbar lovovertrædelse, dog ikke nødvendigvis hvilken. Kan dette ikke bevises, men bevises, at de tiltalte havde forsæt til, at midlerne var ulovlige, straffes der for forsøg.

En vigtig del af gerningsindholdet i straffelovens §290 a, er at formålet med konverteringen eller overførslen skal være at skjule eller tilsløre den ulovlige oprindelse. Domsanalyserne gav, grundet deres forskellighed, individuelle vurderinger i forhold til hvorvidt de tiltalte med forsæt havde

prøvet at skjule eller tilsløre midlernes ulovlige oprindelige. Der har dog i analyserne set en tendens til, at tilsløringen skete gennem store pengetransaktioner eller hvor pengene blev vekslet rundt i forskellige valutaer. Det har således ikke været muligt at fastlå en direkte retsstilling i forbindelse med formålet, da byretten og landsretten i dommene, lægger vægt på en konkret vurdering. Der skal dog nævnes, at byretten og landsretten i dommene, fastlog at der var handlet med forsæt.

Af retsstillingen for de juridiske personer, kan det konkluderes ud fra dommene samt forarbejderne, at en juridisk person på lige fod med fysiske personer kan handle med forsæt, medvirke til forbrydelser samt blive straffet for forsøg. Tilregnelsergraden for juridiske personer følger til hver en tid den tilregnelsergrad det måtte kræve for en fysisk person, hvilket inden for hvidvask er forsæt. En virksomhed kan handle med forsæt såfremt en ansat med både personel og funktionel tilknytning til virksomheden handler med forsæt, eller hvis denne ansatte handling kan tilregnes virksomheden som sådan. Det er efter de analyserede domme muligt at konkludere, at så snart direktøren eller en overordnet ansat med tilsyn- og instruktionsbeføjelser i virksomheden handler med forsæt til hvidvask, så bliver virksomheden ligeledes dømt. Retspraksis er forholdsvist smalt på området, og der findes således kun domme hvor det er ledende personer der begår hvidvask. Det er derfor ikke muligt helt at fastslå hvordan retsstillingen indenfor de juridiske personers ansvarsbetingelser forholder sig. Det er også muligt at konkludere, at der ved virksomheder under konkurs ikke bruges ressourcer på at give bødestrafte, da disse formentlig ikke vil give nogen dividende.

Der kan således slutteligt udledes, at der både i henhold til straffelovens § 290 og § 290 a straffes for forsøg, når det ikke kan findes bevist at udbyttet stammede fra en strafbar lovovertrædelse, men at gerningspersonerne havde handlet med forsæt. Forskellen ved de to paragraffer er således, at for at der foreligger hvidvask efter straffelovens §290 a, kræver dette, at pengene forsøges tilsløret eller skjult, ved at konvertere eller overføre pengene. Såfremt dette ikke tydeligt kan bevises, vil der således stadig blive anvendt straffelovens § 290 om hæleri. Det skyldtes, at de to bestemmelser stadig har et meget ens indhold, hvor der i nogle situationer vil kunne rejses tiltale for begge dele. Her må anklagemyndigheden så vurdere hvor bevisbyrden kan løftes.

18. Litteraturliste

18.1 Bøger

Elholm, Jacobsen, & Lund Madsen, (2019), kommenteret straffelov – almindelig del, 11. udgave, Jurist- og Økonomiforbundets Forlag.

Elholm, Rahbæk, Røn, & Lund Madsen, (2022), Kommenteret straffelov – speciel del, 12. udgave, Jurist- og Økonomiforbundets Forlag

Fogtdal, Schradieck, & Bang (2022): Hvidvaskloven, med kommentarer, 2. udgave, Jurist- og Økonomiforbundets Forlag

Munk-Hansen, Carsten, *Retsvidenskabsteori*, 2. Udgave, Djøf Forlag, 2018

18.2 Love og forarbejder

Erhvervsministeriet, *Bekendtgørelse af lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme (hvidvaskloven)*, LBK nr. 316 af 11/03/2022.

Justitsministeriet, *Bekendtgørelse af straffeloven*, LBK nr. 1851 af 20/09/2021

Justitsministeriet, *Lov om ikrafttræden af borgerlig straffelov m.m.*, LOV nr. 127 af 15/04/1930

Justitsministeriet, *Forslag til Lov om ændring af straffeloven*, 2017/1 LSF 147

Justitsministeriet, *ændring af straffeloven og retsplejeloven*, L 2001-06-07 nr. 465

Skatteministeriet, *Lov om ændring af lov om indgåelse af dobbeltbeskatningsoverenskomst mellem de nordiske lande*, LOV nr. 486 af 07/06/2001

Strafferådet, *betænkning om juridiske personers bødeansvar*, betænkning 1995 nr. 1289

18.3 Retspraksis

U.2021.3543Ø

U.2021.1108

TfK.2021.727

TfK.2022.222

TfK.2022.35

TfK.2018.569/2

AM.2020.11.16Ø

18.4 Artikler:

Den danske ordbog, *Forsæt*, Ordnet.dk, sidst besøgt 12/05-2022,
<https://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=fors%C3%A6t>

Den danske ordbog, *Konvertere*, Ordnet.dk, sidst besøgt 11/05-2022,
<https://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=konvertere>

Den danske ordbog, *Middel*, Ordnet.dk, sidst besøgt 19/05-2022,
<https://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=middel&tab=for>

Den danske ordbog, *Overføre*, Ordnet.dk, sidst besøgt 16/05-2022,
<https://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=overf%C3%B8re>

Den danske ordbog, *Penge*, Ordnet.dk, sidst besøgt 19/05-2022,
<https://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=penge>

Den danske ordbog, *Skjule*, ordnet.dk, sidst besøg 17/05-2022,
<https://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=skjule>

Den danske ordbog, *Tilsløre*, ordnet.dk, sidst besøg 17/05-2022,
<https://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=tilsl%C3%B8re>

Den danske ordbog, *Udbytte*, ordnet.dk, sidst besøg 19/05-2022,
<https://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=udbytte>

Globalis, *Bruttonationalprodukt*, 2020, sidst besøgt 10/05-2022,
<https://www.globalis.dk/Statistik/bnp>

Hayes, Adam, *Smurf*, 30/06-2021, sidst besøgt 17/05-2022,
<https://www.investopedia.com/terms/s/smurf.asp>

Ritzau, AFP, Verdens første land accepterer bitcoin som betalingsmiddel, 7. september 2021, sidst besøgt 05/05-2022, <https://www.berlingske.dk/internationalt/verdens-foerste-land-accepterer-bitcoin-som-betalingsmiddel>

United Nations Office on Drugs and Crime, *Money Laundering*, sidst besøgt den 18/05-2022,
<https://www.unodc.org/unodc/en/money-laundering/overview.html>

Willum, Bjørn, Paypal åbner for betaling med kryptovaluta, 2. november 2020, sidst besøgt 09/05-2022, <https://www.finansforbundet.dk/dk/nyheder/2020/paypal-abner-for-betaling-med-kryptovaluta/>

Anklagemyndigheden, *RM 5-1999 – strafansvar for juridiske personer*, Anklagemyndighedens vidensbase, revideret 17/04-2015, <https://jurainfo.dk/storage/wp-uploads/RM-5-1999-Strafansvar-for-juridiske-personer-kopi.pdf>

18.5 dokumentar

DR1, *pengejægerne*, sæson et til tre, 2020 til 2022,

https://www.dr.dk/drtv/saeson/pengejaegerne_300400

